

SLOVENE

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnstvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:

Enostop. petitvstva (72 mm):

za enkrat . . . . . 13 h
za dvakrat . . . . . 11 "
za trikrat . . . . . 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nestranskost pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravištkega telefona št. 188.

Kardinal Matthieu v „Francoski akademiji“.

Francija je dežela nasprotij in presenečenj. Dokaz za to je podala zopet »Francoska akademija«, prvi in najčastnejši znanstveni inštitut francoski, nekaj areopag najvišjih in najveljavnejših duhov francoskega naroda.

»Francoska akademija« šteje trideset članov, ki imajo biti najveljavnejši znanstveniki in pisatelji. Kadar kateri umre, mu izvolijo ostali izmed francoskih pisateljev naslednika, tako da je število štiridesetih »nesmrtnikov« vedno popolno. »Francoska akademija« je štela med svojimi člani vedno tudi katoliške duhovnike. Lacordairé, Dupanloup, Gratry, so bili sprejeti med »nesmrtnike«, in pred kratkim je umrl član akademije kard. Perraud. Seveda je bila sedaj radovednost velika, koga mu izvoli akademija za naslednika. In nesmrtniki so izvolili za člana »Francoske akademije« kardinala Mathieu. To je dogodek za sedanjo Francijo, in še večji dogodek je bil nad vse slovesni in demonstrativni sprejem novega člana.

Po ceremonielu akademije se vrši ta sprejem vedno javno v slavnostni seji. Novi član poda vedno življenjepis svojega prednika, katerega stolicu zasede. In tako je kardinal Matthieu v priči najveljavnejših zastopnikov francoskega slovstva govoril o predniku, kardinalu Perraudu, in pri tem je imel priložnost, da v areopagu francoske kulture seže tudi v vprašanja, ki razburjajo sedaj francosko javnost, in njegovo predavanje se je razvilo v glasno demonstracijo za svobodo vere in vesti v državi, ki to svobodo tlači na najbrutalnejši način. Življenje Perraudovo mu je podalo hvaležno tvarino. Kardinal Matthieu je omenil, da je akademija sama ustanovljena od kardinala ter popisal življenje, ki je že kot dijak med svojimi tovariši ustanovil nekako društvo za proučevanje apologetike in ki je zapustil profesoru zgodovine ter postal duhovnik, in ko je bil že znan po svojih spisih, ga je Sorbonna poklicala v Pariz za vseučiliškega profesorja. Ko je izbruhnila vojska, je Perraud na bojnem polju pokazal kot vojaški duhovnik, da ni le učenjak, ampak je neustrašeno v smrtni nevarnosti služil ranjenecem. 38 let je bil škof in je izdal tačas čez 200 pastirskih listov in njegovih govorov, če bi se zbrali, bi bila cela biblioteka. Posebne zasluge si je pridobil v gibanju za odpravo sužnosti in on je govoril mrtvaški govor kardinalu Lavigierju, temu velikemu apostolu Afrike.

Nato opiše kardinal Matthieu boj republike proti cerkvi, v katerem je tudi Perraud moral stati na braniku cerkvenih pravic. »Videl je, da je ta boj bratomoren in tako škodljiv za mir vesti, kakor za zunanji ugled Fran-

cije. Videl je, da se ljudstvo samo ubija, ako Boga postavi izven svojih zakonov.« Nato ožigosa zagovornik nestrpnost vlade, ki niti ni pustila, da bi bil kardinal Perraud v grobu, ki si ga je sam pripravil v kapelici, ampak so ga morali nesti vun na občinsko pokopališče. »Če je res, kakor pravijo, da je krščanstvo umrlo v Franciji, vprašam, kdo so pa njegovi dediči in kateri nauki ga bodo namestili v ljudski duši? Izven Boga iščem zaman nauka, ki bi zedinil in pomiril družbo ter jo dvignil k idealom; ne vidim drugega, nego zmagovalne materializma in zavisti, ki si nadevata krinko lepih imen, a spremlja ju propad javne pravdnosti.« Končal je z željo, da bi v Franciji vstali novi apostoli, ki bi zbudili v njej zopet versko zavest.

Novemu članu odgovarja za njim najmlajši član akademije. Bila je vrsta na D'Haussanvillu, ki je izjavil, da Francoska akademija ne mara pretrgati svoje zveze s cerkvijo, tudi če se je država ločila od nje; zato je odprla vrata v svojo sredo kardinalu rimske cerkve. Govornik je slavil novega člana kot zgodovinarja, ki ni pozabil, da je duhovnik, ter je naglašal, da je vera tista luč, ki naj vodi demokracijo. Matthieu je našel v vaticanskem arhivu dragoceno snov za zgodovino konkordata, ki sta ga sklenila Napoleon in papež Pij VII., prvi iz političnih ozirov, drugi samo z ozirom na ohranjanje vere. Iz tega različnega namena je nastalo nespornost, a kljub temu je ločitev države od cerkve bila pogrešana, kajti morala je odvisna od vere in se ne more ločiti od politike. Res je konkordat država izrabljala zadnji čas tako, da so ga katoličani čutili kot sužnji jarem. A bila je velika napaka, da ga je vlada brutalno prelomila, namestu da bi ga odpovedala, in da hoče cerkev organizirati brez papeža. Želeli je, da se vrne verski mir, a ni ga treba potrditi več z nobeno listino. Cerkev ne potrebuje drugega nego svobodo, da izvršuje svoj sveti poklic.

Oba govornika sta naredila na odlično občinstvo velik vtis. Divjaki v zbornici, ki imajo zdaj vlado v rokah, bodo seveda svoje nesrečno politiko vlekli dalje, dokler ne pridejo z njo ad absurdum. Katoličani francoski pa, ki so si v republiki znanosti pridobili častno mesto, naj gledajo, da tudi v ljudski republiki nastopijo s potrebno odločnostjo.

Pred kratkim je neki francoski dnevnik stavil svojim bralcem vprašanje, kdo je največji Francoz XIX. stoletja. Prišlo je na tisoče odgovorov. Eni so imenovali Napoleona, drugi kakega pisatelja. A daleko največ glasov je dobil Pasteur, ta mirni znanstvenik in človekoljubni zdravnik, ki je svoje življenje posvetil trpečemu človeštvu. Bilo je med onimi, ki so dali Pasteurju čast največjega Francoza XIX. stoletja, gotovo tudi mnogo takih, ki niso

vedeli, da je bil Pasteur veren katoličan, ki je vestno izpolnjeval verske dolžnosti.

Kako more potem republika zagovarjati svoj boj proti oni cerkvi, ki je dala Franciji njene najboljše moč?

CESAR SE NE PODA NA KAP MARTIN.

Dunajski dvorni krogi izjavljajo, da je vest francoskih listov, da se naš cesar za dalj časa poda v Kap Saint Martin na francoski rivieri, neosnovana. Mogoče je ta vest nastala zato, ker biva v S. Martinu na dopustu cesarjev pribočnik Driancourt.

POLONYJEVA AFERA.

Intrige Fejervaryjeve? »Magyar Nemzet« piše, da je časniki Fejer, ki je prvi po listih objavil, kaj je Schönbergerca pred preiskovalnim sodnikom pod prisogo izjavila, privatni detektiv, ki je v zvezi s člani Fejervaryjevega kabineta. S tem hočejo pristaši prejšnje vlade napraviti med koalicio razdor. Fejervary pa izjavlja, da to ni resnično in da bo tožil list »Magyar Nemzet« zaradi obrekovanja.

Polonyi v Budimpešti. Polonyi se je s svojega posvetva vrnil v Budimpešto, kjer je baje s svojim naslednikom, justičnim ministrom Güntherjem, dve uri konferiral. Polonyi bo v Budimpešti študiral svoj proces proti Lengyelu.

Proces proti Lengyelu. O zadevi Lengyelu bo imunitetni odsek odločil 14. t. m. Proces se bo vršil šele sredi aprila.

KULTURNI BOJ NA FRANCOSKEM.

Vatikan odklanja formular pogodbe med župniki in župani, kakoršnega je sestavil minister Briand. Vzrok je ta: Briand zahteva, da bi vsi župniki, ki v teku osemnajstih let, v katerih velja pogodba, sledijo drug drugemu, šli, ko nastopijo svojo službo, k županu ter se zavezali, da se bodo res držali pogojev, ki so že določeni v pogodbi. To je vsekakor poniževalna določba, ki bi županom podelila nekaj »exsequatur«, katerega bi si duhovniki morali od njih takorekoč še posebej izprositi. »Gaulois« poroča, da njegov predlog glede na pogodbo med župniki in župani ne bo izrazil nobenih konfliktov. Pravi, da je že našel način, kako doseči sporazumljenje med vladnim stališčem in stališčem škofov.

Druga poročila pa dokazujejo, da se stvari najbrž še ne bodo tako hitro iztekale po volji Briandovi. »Messidor« poroča iz Rima, da je papež zapovedal francoskim škofom, naj organizirajo privatno bogoslužje. To vest je treba vsprejeti s precejšnjo rezervo.

ANGLEŠKI PRESTOLNI GOVOR.

Pri otvoritvi angleškega parlamenta je kralj v svojem prestolnem govoru povdarjal sledeče: Razmere Angleške do vseh držav

so zelo prijateljske. Obisk afganskega emirja v Indiji je mnogo pripomnogo do sporazumljenja med angleško Indijo in Afganistanom. Ne da bi se kršila enotna, centralna uprava, se bo med velikimi plemeni, ki so združena pod angleško krono, povspeševala pametna samouprava. Kar se tiče parlamentarnih razmer, se je pojavil resen spor med poslansko in višjo zbornico lordov. Ministri prevdarjajo, kako bi to vprašanje ugodno rešili. Prestolni govor navaja več zakonskih predlogov, ki jih bo vlada v tem zasedanju predložila, med njimi zakon o udeležbi žena pri lokalnih administrativnih oblasteh in o izboljšanju stanovanjskih razmer.

KATOLIČANI IN SVOBODOMISELCI V ITALIJI.

Dne 17. t. m. nameravajo italijanski svobodomislci prirediti v Rimu protikatoliške in protiverske manifestacije na čast Giordanu Brunu in drugih takih mučnikov liberalne razbdranosti. Značilno je, da se po vrsti oglašajo različni liberalni velemožje v Italiji, ki javno po listih obsojajo nameravane demonstracije proti italijanskim katoličanom, ki se združujejo v politično stranko. Radikalnoliberalni poslanec de Viti de Marco piše tajniku odbora za prireditev protikatoliške manifestacije sledeče: »Ne razumem, kakšen namen naj ima to, če mi, ki tvorimo politično stranko, priredimo manifestacijo proti drugi politični stranki. Katoliška stranka je razvila program za svoje politično delovanje in je s tem združila ljudi v svoji sredi, ki so prej bili razscpljeni in ločeni. Vi pa 17. februarja na rimskih ulicah ne boste našli nobenega programa! Mogoče dobite v kakšnem kotičku pri kakem cunjarju program gospodarske in politične svobode državljanov, za katerega so se borili že naši očeti.«

MINISTRSKA KRIZA NA HOLANDSKEM.

Holandski ministrski predsednik de Meester je drugi zbornici naznanil, da bodo ministri demisijsirali, ker je prva zbornica odklonila vojaški proračun. Kriza ne bo imela nobenega vpliva na priprave za haaško mirovno konferenco.

Vzrok demisije je sledeči: Vojni minister Staal je znižal službeno dobo deželne brambe pri vojaških vajah. V prvi zbornici so pa govorniki naglašali, da ta uredba škoduje javnemu miru in redu, ki ga vzdržuje deželno bramborstvo in da je s tem meja v slučaju kake vojske izročena sovražniku. Konzervativci se upirajo demokratizaciji vojske, ki jo je nameraval Staal izvesti. Liberalnemu ministru Meesterjevemu bo najbrž sledilo zmerno-klerikalno pod vodstvom Lohmanna. Liberalnosocialistična večina v drugi zbornici dela posebno na to, da bi ne prišel na površje konfesionalni minister Kuyper.

LISTER.

Ines de las Sierras.

Francoski spisal Charles Nodier.
(Dalje.)

Duševno njeno razpoloženje je bilo tako, kakoršno navadno spremlja vzvišenost duha. Kolikor višje se je povzpela v umetnosti, tem manj moči je imela njena duša, ki se je pustila v vsem voditi. V življenju umetnosti je bila angelj; v praktičnem pa najslabše dete. Najmanjša dobrohotnost si je osvojila neno srce, in kadar je to ubogo srce govorilo, je morala pamet molčati. Tak značaj nima ničesar slabega na sebi, kadar je vodstvo pametno; toda edino bitje, ki je na Ines vplivalo v njeni žalostni osamelosti, v kateri jo je pustila očetova smrt, je delalo v njeno pogubo. To je ena najstrašnejših skrivnosti, da nedolžnost nikdar ne sumi! Skoro brez vsakega truda jo je Gaetano pregovoril, da je ušla z doma. Brez vsake težave jo je prepričal, da je vsa očetova zapuščina njena. Izginila sta. Nekaj mesecev pozneje sta se prikazala oba v Cadixu, bogata zlata, lepoticja, dijamantov.

Tu se je zastor dvignil. Toda Inesine oči, še vedno zaslepljene, dolgo časa niso hotele videti vse resnice. Svet, v katerega jo je Gaetano vrgel, jo je pač včasih prestrašil vsled prostosti svojih principov. Čudila se je da ta kratka razdalja novega sveta od starega more napraviti toliko razločka v govorici in običajih. Iskala je sebi jednake duše v tej množici sleparjev in kurtizan, ki so tvorili

njeno navadno družbo. Njeno premoženje, katerega si ni ravno z najlažjo vestjo prisvojila, je začelo polagoma giniti, z njim pa tudi hianavski ljubezen Gaetanova. Nekega dne ga je zastoj čakala k obedu; prihodnjo noč ga tudi ni bilo. Drugi dan se je spremenil njen nemir v bojazen, bojazen v obup. Strašna resnica jo je spravila na višek nesreče. Odpotoval je, potem ko jo je vsega oropal, odpotoval z drugo žensko. Zapustil jo je samo, revno, onečlašeno, in kar je najhuje, izdano lastnemu zaničevanju. Ponoč, ki se dvigne nad nesrečo v duši, ki si nima ničesar očitati, je bil zlomljen v Ines. Nadela si je ime Pedrina, da bi se ognila iskanju svojih nevrednih starišev. — Pedrina, bodi! je rekla z grenko odločnostjo; sramota naj pade nad mene, ker je tako hotela moja usoda!

Lahko si mislite, da se ne morem spuščati v posameznosti njenega življenja. Najdemo jo zopet v Madridu, kjer jo je njen prvi in edini nastop postavil v vrsto najslavnejših virtuozin. Toda ni se samo občinstvo vnelo za njo. Njena lepota, ki ni bila nič manjša nego njen ženij, je napravila globok vtis na visoko osebo, ki je imela tedaj v roki polovico usode Španije, katere imena nečem imenovati. Gotovo je, da se ni več prikazala na odru in da jo je sreča obsipala z vsemi svojimi darovi. Govorilo se je le o krasoti njenih toalet, o razkošju njenega lepoticja in bogastva njenih ekvipaž.

Toda Pedrinino ime je napravilo preveč hrupa, da ne bi prišlo do ušes Gaetanovih v neznaten kraj, kjer je skrival svoje sramotno življenje. Kar mu je donesla tatvina in izdaja, je kmalu izginilo. Poznal pa je Inesino dobro srce in na to je računil.

V prvem trenutku je bilo vsako opravičevanje Gaetanu onemogočeno. Toda motil bi se, kdor bi mislil, da je odnehal. Inesino srce je bilo prazno, odkar jo je Gaetano zapustil. Roman Gaetana, ki ga ji je pripovedoval, je bil nad vse bedast in neverjeten, in vendar mu je revica verovala. Njeno srce je hotelo biti na vsak način srečno; in četudi se ji je kazalo tisoč pomislekov iz njegove laži, vendar ni poslušala svoje pameti, ampak znova svoje srce.

Pripovedoval ji je ta slepar, da je prišel iz Sicilije, kjer je iskal dovoljenja svojih starišev za ženitev, in ga tudi dobil. Njegova mati sama da je bila tako dobra, da ga je spremlila v Španijo, samo da bi prej videla svojo ljubljeno hčerko, o kateri je slišala toliko lepega. Kaka strašna novica jo je čakala v Barceloni! Hrup Pedrininega vspeha ju je zadel istočasno s poročilom o njeni sramoti. Ali je to zahvala za toliko ljubezen in toliko žrtve? Prva misel, ki mu je šinila v glavo, je bil sklep da umre, toda materina ljubezen je premagala njegov obup. Zakril je materi svojo žalostno skrivnost. Vihral je potem v Madrid, da govori z Ines, da ji pove, da je še čas, da zopet pridobi svojo čast in svojo krepost; prišel ji je odpustit, in ji odpustila! Kaj naj vam še povem? Ines, vsa v solzah, Ines, vsa zbegana, tresoča se, omamljena kesanja, hvaležnosti in veselja je padla sleparju pred noge; hinavstvo je zopet triumfiralo nad tem preveč čutečim in zaupnim srcem.

Nekoliko suma se je pa vendar moralo vzbuditi v Ines, ko je videla, da hiti Gaetano bolj spravljati v voz, pripravljen za odhod, njene zaklade, nego da jo odvede iz kraja

njene sramote. Brez vspeha se je trudila, da vse popusti. Niti poslušal je ni.

Stiri dni pozneje se je ustavila popotna ekvipaža v Barceloni pred hotelom de l' Italie. Izstopil je eleganten gospod z mlado damo, ki se je skrbno ogibala pogledov potnikov in pasantov. Bila sta Gaetano in Pedrina. Četrte ure pozneje se je mladi gospod napolnil proti pristanišču.

Odstotnost Gaetanove matere je le preveč potrdila bojazen, katere se je začela Ines pollašati. Bila je tolika, da jo je brez strahu Gaetanu razkrila, ko se je vrnil. Gotovo je, da je nastal med obema velik prepri, ki se je nadaljeval celo ponoči. Ko se je delal dan, je pustil Gaetano, ves bled in razburjen, prenesti nekaj prtljage na krov ladje, ki je imela to jutro odpotovati, in kamor se je malo potem tudi sam podal, držeč majhno kaseto pod svojo suknjo. Ko je prišel na krov, je odslavlil svoje nosače, jih bogato plačal, in jim toplo naročal, naj se ne budi njegova soproga, predno se ne vrne.

Med tem je minilo že celo dopoldne, ne da bi se tuje vrnil. Čulo se je, da se je ladja odpeljala, in eden težakov, ki je spremljal Gaetano, se je hotel o tem prepričati. Na horizontu so ravno jadra zginjevala.

Tišina, ki je vladala v Inesini sobi, sredi hrupa, ki je napolnjeval hotel, jo je počela vznemirjati. Opazilo se je, da vrata niso bila od znotraj zaprta, temveč od zunaj, in da ključa ni bilo nikjer. Hotelir je pustil odpreti z drugim ključem in strašen prizor se je odprl. Neznana dama je ležala na postelji, kakor da bi spala, in bila vsa s krvjo obilita. V prsih je tičalo bodalce, s katerim jo je predril morilec.

RUSIJA.

Atentat proti grofu Wittu.

Bivši ministrski predsednik grof Witte bi bil kmalu postal žrtev bombnega atentata dne 12. t. m. Grofica je bila v gledališču, pri grofu, ki je nekoliko bolan, pa je bil njegov hišni zdravnik. Slučajno je bil v spalnici sobi navzoč tudi prijatelj Wittov, neki dopisnik »Daily Telegrapha«, ki je, brklajoč po sobi okoli, našel v peči bombo. Boma je imela žigalnik, ki je bil tako uravnan, da bi bila bomba razpočila okoli polnoči. Bombo so seveda takoj odstranili. Policija je zaslišala Wittovega hišnika, ki je izpovedal, da ga je pred dnevi neki neznanec vprašal, kje spi grof. Mož je naročil hišniku, naj grofu pove, da naj odslej svojo spalno sobo zapusti in se nastani v drugem krilu hiše.

Kdo je provzročil atentat?

Nekateri krogi menijo, da so provzročili atentat proti Wittu reaktionarci. Witte je namreč sestavil znani manifest carjev od dne 30. oktobra, v katerem se Rusiji podeli ustava. Zaradi tega ga sovražijo reaktionarci, ki so posebno s pomočjo »črnih stotnij« razvili živahno agitacijo proti Wittu. »Črne stotnije« so Wittu še, ko je bival v inozemstvu, pošiljale pretilna pisma in so mu, predno se je povrnil v Rusijo, naznanile, da so ga obsodile na smrt.

Volitve za dumo.

Že včeraj smo poročali, da opozicija upa, da bodo volivni možje izvolili v dumo vsaj 105 opozicionalcev. Opozicionalce bodo volili v sledečih gubernijah: Jekaterinoslav, Kazan, Livland, Moskva, Nižni Novgorod, Samara, Simbirsk, Tavrija, Tver, Harkov in Kerzon. V gubernijah Voronež, Kaluga, Kiev, Penza in Rjezan bodo opozicionalci dobili 45 mandatorov. Če se brezbarvni pridružijo levici, bodo opozicionalci imeli 150 mandatorov. — V Odesi so zmagali kadeti združeni s socialističnimi strankami.

Preobrat v kadetni stranki.

Kadeti so sklenili, opustiti v dumi dejansko opozicijo ter se omejiti zgolj na formalno opozicijo. Storili bodo vse, da duma ne bo razpuščena. Kadeti upajo, da vlada zopet prizna stranko kadetov za zakonito.

Teroristi.

V Slanzkoku na ruskem Poljskem so revolucionarni teroristi dva neznanca privlekli v cerkev, ju pred oltarjem zvezali in ju nato ustrelili v hrbet. Ljudje domnevajo, da sta obadva umorjena bila terorista, ki sta izdala policiji lastne tovariše in zato bila ustreljena.

Odklonjena izročitev.

Švicarsko zvezno sodišče je odklonilo zahtevo Rusije, naj se ji izročijo trije Georgijci, ki so na Ruskem penili po državni zakladnici v Dušetu na Kavkazu, potem pa zbežali v Genevo. Švicarsko sodišče je izreklo, da je plenitev po državni zakladnici bila uprizorjena od georgijske revolucionarne zveze v politične namene, kar izključuje izročitev.

Ljudska izobrazba.

Ruski naučni minister von Kaufmann je predložil ministrskemu svetu načrt, kako urediti ljudsko šolstvo. Načrt določa, da morajo ustanoviti šole lokalne občinske oblasti: šolsko okrožje naj obsega okraj, ki se razširja tri vrste naokoli. Normalno število otrok, za katere se nastavi enega učitelja, je 50. Minimalna učiteljska plača znaša 360 rubljev. Vsaka ljudska šola mora imeti dva učitelja in duhovnika. Kakor hitro stopi ta zakon v veljavo, morajo lokalne oblasti v teku dveh let sestaviti načrt, kako bodo organizirale ljudsko izobrazbo in naznaniti vladi, koliko dohodkov imajo za vzdrževanje šol.

Volilni boj.

(Romihovega shoda v Krškem) se tudi občina Trebelno ni udeležila, ker nihče ne mara biti tam, kjer ima Romih besedo. Ta človek se vedno vsiljuje županom krškega okraja kot nekaj kolovodja. Ako se obhaaja kaka slavnost, koj vabi vse župane skupaj; ako pride deželni predsednik v Krško, zopet hoče, da bi se visokemu gospodu predstavili vsi župani z njim na čelu. Samo nihče ne mara za njegova vabila.

(Mokronoški liberalci) strupenih ust in polni onemogel jeze, so poslali dne 11. t. m. v »Narod« strupeno brzojavko na naslov županstvu, zakaj se ne udeleži Romihovega shoda v Krškem. Tako se je celo v »Narodu« dokazalo, da za Romihovim shodom stoji umazani »Narod«. Kdo pa so vendar ti liberalci? Morebiti oni liberalček, ki je bolj širok kakor visok in prenapeljen donebesne domišljavosti, pomešane z nedosežno srbitostjo. Ali oni liberalček-agitator, ki je svoječasno v javni občinski seji zabrusil znane besede: »Jaz vem, zakaj me ne marate. Zato, ker sem vam že marsikatero grenko storil — pa jo bom še!« Naše županstvo pa naj mirno naprej deluje po volji tržanov in vse bo v redu. Krik in vik naših par liberalcev je živ dokaz temu. Geslo pa bodi: »Proč z liberalci iz vseh zastopov!«

(Ivana Cankarja) nameravajo socialni demokratje kandidirati v litjski okolici.

(Engelbert Gangl omagal.) Uredništvu »Slovenca« v Ljubljani. Popravek. Zahtevam na podlagi § 19. tiskovnega zakona, da priobčite v svojem listu glede na notico »Neverjetno, toda mogoče« (glej »Slovenca« št. 33, II. priloga z dne 9. februarja 1907) tale stvarni popravek: 1. Ni res, da se v sodnih okrajih Vrhnika, Logatec, Cerknica, Idrija z vsemi silami ponuja za kandidata učitelj Engelbert Gangl, res pa je, da se ni do današnjega dne nikdar in nikomur imenovani ponujal za kan-

didata. 2. Ni res, da hoče jesti granit v boju utrjenih volivcev S. L. S., res pa je, da hoče jesti kruh, ki si ga služi s poštenim svojim delom. — V Idriji, dne 10. februarja 1907 — Engelbert Gangl. — Lačni Gangl bi si poleg kruha privoščil sedaj lahko tudi še klobaso in liter vina, ker je od »klerikalne« »Družbe sv. Mohorja« dobil lepe denarce, pa bi ne bil omagal tako kmalu.

(Na Štajerskem.) Socialdemokratski »Arbeiterwille« iz Gradca naznanja, da se socialni demokratje po vsem Štajerskem ne bodo udeleževali političnih volilnih shodov drugih strank z ozirom na novo postavbo v varstvo volivne svobode in shodov. — V Brucku na Muri bo v mestnem okraju kandidiral Anton Fürst.

(Kandidaturo barona Moscona) v breziškem okraju že pozdravljajo Nemci z velikim veseljem. Če jim le ne bo to veselje po vodi splavalo. Marburgerca poroča, da ga bodo kandidirali Štajercilanci.

(Dr. Glasova kandidatura) v ptujskem-lipniškem okraju je že, kakor smo poročali, fuč. Mož je sam odstopil. Marburgerca tarna, da ni povedal vzroka svojega odstopa. No, bo že imel vzroke, katerih noče povedati.

(Proti Becku.) Dunajski radikalni svobodomiselnici agitirajo proti kandidaturi barona Becka. Dne 11. t. m. so na volivnem shodu postavili za radikalnega kandidata Scheuja. Proti Becku so radikalci iz svobodomiselnih razlogov, svobodni Nemci pa iz nacionalnih razlogov. Dunajsko svobodno vsenemško vodstvo je sklenilo, delati proti Becku zato, ker je po čustvovanju Slovan in je vedno podpiral češke težnje.

(Proti Vsenemcem.) Na shodu dunajskih radikalcev 11. t. m. je vsenemec Waniek ponudil v boju proti Becku radikalcem pomoč vsenemske stranke. Radikalci so to odklonili s klici: Ne rabimo vaše pomoči! Franko Stein je snedel svojo častno besedo! Stein je obrekovalec! itd. — Res lepa obsodba kričavega Steina!

(»Katoliški« razporečenci) na Dunaju so sklenili, poseči z vsemi močmi v volivni boj ter glasovati povsod le za kandidate, ki se bodo zavzeli za reformo zakonskega prava in razporeko.

(Nemški kandidati na Češkem.) V Leitomišu kandidira Peschka, v okraju Hohenelbe-Arnau-Königinhof Jožef Mölwald (nemška delavska stranka), Lindemayer (svobodni vsenemec), grof Deym (agrarec), Exner (socialdemokrat).

(Privatni uradniki in trgovski nastavljenici) kandidirajo v IV. dunajskem okraju dr. Göbla, ki se je zavezel, da bo v slučaju izvolitve se zavzel posebno za zahteve privatnih uslužbencev.

(Krščansko-socialna organizacija.) Velikega krščansko-socialnega strankarskega shoda na Dunaju se bodo udeležili tudi vsi delegatje iz Tirolske. — Centralno strankarsko vodstvo avstrijskega krščansko-socialnega delavstva je priredilo v mestni ljudski dvorani sijajno manifestacijo za dr. Gessmanna, ki ima toliko zaslug za volivno reformo. Na Gessmanna je prišlo 200 brzojavnih pozdravov.

(Nasprotniki volivne reforme) še sedaj smešno oponirajo. V Lvovu se plesa pri deželnem maršalu Badenju ni udeležil noben član podoljske stranke, ker se je Badenji v gospodski zbornici zavzemal za volivno reformo. To neumno demonstracijo sta priredila grofa Pininski in vitez Kozlovski.

(Volivno gibanje med južnotirolskimi Italijani.) Krščanski socialci bodo postavili po mestnih okrajih sledeče kandidate: dr. Lorenzerotti (Cles-Malé), Tabarelli de Patis (Mezzolombardo), Paolazzi (Cavalese-Passa), dr. Conci (Trident), dr. Gentili (Valsugana), monsignor Delugan (Riva-Arco), župnik Panizza (Rovereto-Ala).

(V moravskih mestnih okrajih) kandidirajo med drugimi sledeči nemški kandidati: v Brnu nemški naprednjak dr. Lecher in socialni demokrat Kalabas v I. okraju, nemški naprednjak d'Elvert in socialdemokrat Pipal v II. okraju; izmed krščanskih socialcev kandidirajo dozdaj dr. Gschladt v Novem Tišinu, Mayer v Olomucu, Budig v Moravski Trebovi. Socialni demokratje kandidirajo v vseh mestnih okrajih.

(Volivni oklic Mladorusinov.) Rusinski nacionalni odbor je objavil od profesorja Romancazuka podpisani volivni razglas, ki pozivlja Rusine, naj živahno posežejo v volivno borbo ter naj postavijo svoje kandidate ne samo na kmetih, ampak tudi po vseh vzhodnogaliških mestih, ki po starem historičnem pravu pripadajo Rusinom. Izmed rusinskih kandidatov so dozdaj razglašeni v Baligrodu župnik Jaworski, v Ravi ruski župnik Kmit, v Zloczowu mladorusinski župnik Zielski.

(Češka koncentracija.) »Narodni Listy« poročajo: »Nekateri listi so poročali, da se je koncentracija čeških strank sklenila. Na podlagi avtentičnih informacij izjavljamo, da se koncentracija tistih strank, ki se sedaj o njej pogajajo, še ni dovršila.«

(Spiridon Gopčević bo kandidiral v drž. zbor v Kotoru.)

(Položaj v Furlaniji.) V Furlaniji se laški katoličani nenavadno živahno gibljejo na političnem polju. Zborovanje na zborovanje imajo po raznih krajih ter delajo na vse kriplje za bližnje državnozbornske volitve. Z gotovostjo se more reči že danes, da bosta v Furlaniji izvoljena dva laška katoliška poslanca.

Zahtevalte „Slovenca“ v vseh go-stlinah! — Zahtevalte „Slovenca“ na kolodvorih!

Dnevne novice.

+ »Narodove« neslanosti. »Narod« včeraj stresa svoje neslanosti nad uršulinskim samostanom. Zadošča naj, ako povemo, da napadeni gospod Stroj že dve leti ni več v uršulinskem samostanu in da sploh nikdar ondi spiritual ni bil. S takimi izmišljotinami polni »Narod« svoje predale — poizkušeni samoumor grofice Lichtenberg je pa zamočlal. Tu mora »Narod« molčati, da zakrije pohotnost liberalnega odličnjaka, ki ima znatne »zaslu-ge«, da je nesrečnica prišla tako daleč. Predvčerajšnjim se je »Narod« dal zapleniti in sedaj porablja konfiskacijo za reklamo. Stvar okusa! Sicer naj se pa »Narod« le pomiri: o razsodbi najvišjega sodišča glede rabe slovenščine pri sodiščih na Koroskem je »Slovenec« mnogo prej poročal, nego »Narod«. Pri najvišjem sodišču pa naša beseda ravno toliko zaleže, kot »Narodova«.

+ Atentat na tržaško slovenstvo je načrt tržaškega deželnega odbora o volivni reformi tržaškega občinskega, oziroma deželnozbornskega volivnega reda. Število mandatorov se poviša od 54 na 59. Volitve v mestu bi se vršile v štirih ločenih volivnih razredih, istotako v okolici. Volitev po okrajih v okolici odpade. Nečuvno je, da volivni načrt ustanavlja za okolico istotako štiri volivne razrede na enaki podlagi, kar se tiče uvrščenja v ta ali oni razred, in celo visokost davka, ki naj bi bil odločen za ta ali oni volivni razred, naj bi ostala ista za gospodarsko šibkejo okolico, kakor za bogato svetovno trgovsko mesto. Ako se ta volivni načrt glede okolice sprejme ter uveljavi, bi se znalo zgoditi, da bi bilo v prvem in drugem razredu za volivnim cenusom od najmanje 600 kron, oziroma 100 kron, le po par volivcev in še ti bi bili večinoma meščani, ki bivajo v okolici, ki pa imajo svoj gospodarski in trgovski delokrog v mestu, ki torej nima nikakega interesa za gospodarske potrebe okolice, še manj pa za kulturne in narodne. Tudi tretji razred bi bil v nevarnosti za ogromno večino slovenskega prebivalstva v okolici, ker bi spadali v ta razred tisti prosluli »cittadini«, katere imenuje tržaški mestni svet, kolikor jih potrebuje pri volitvah. Ostal bi torej za slovensko prebivalstvo v okolici le še četrty razred, v katerem bi volili vsi oni, ki niso zapodeni v prvih treh razredih. A v tem razredu bi se morala narodna stranka boriti z internacionalno socialno demokracijo za mandate. Iz vsega je torej razvidno, da je ta volivni načrt naravnost atentat na slovensko posestno stanje v tržaški okolici, katera bi imela vso pravico, da se jej zagotovi vsaj toliko število mandatorov, kolikor jih ima vsak razred v mestu, to je: 12. Kajti okolica šteje okoli 48.000 prebivalcev, dočim je v mestu okoli 120.000 avstrijskih podanikov. Po predloženem načrtu pa bi se moglo zgoditi, da mesto dvanaest ne dobi slovensko prebivalstvo okolice niti enega mandata.

+ Naredba v varstvo delavcev. Včeraj je trgovinsko ministrstvo izdalo novo naredbo v varstvo delavcev pri visokih stavbah. Naredba določa najprvo priprave in dela v varstvo delavcev, ki delajo temelj stavbi, kanale, odre itd. Važna je določba, da se morajo odri pregledati vsaj vsakih 14 dni in po vsakem viharju, ali so še trdni. Isto velja glede na lestve, stopnice, verige, vrvi in druge naprave pri visokih zgradbah. Dalje navaja naredba več novih določeb znotraj zgradbe, da se prepreči poškodba. Gradivo sme metati delavec delavcu le pri tleh, opeko podajati le od nastropja do nadstropja. Tudi za samo vnanje poprave visokih stavb se morajo napraviti odri. Podjetniki morajo skrbeti za zdravo pitno vodo, primerna delavska bivališča in prvo pomoč v nesreči. Posebno pa je prepovedano iz visocine doli metati gradivo.

— Krško. Pazimo na naročnike »Slov.« »Naroda«. »Domoljub« številka 6. je prinesel notico, da je tudi gostilna Scagnetti naročena na »Slovenski Narod«. K tej notici pripominjamo, da g. Scagnetti prav rad obiskuje farovže na kranjski, pa tudi na štajerski strani, se predstavlja kot stavbeni podjetnik in sprejema cerkvene stavbe. »Slovenski Narod« je sovražen cerkvi in duhovnom. Enako obema nasprotni je tudi tisti, ki ta list podpira. Duhovni te in one strani Save si bodo zapomnili mišljenje g. Scagnettija in onih, ki še v sedanjih časih podpirajo »Slovenski Narod«.

— Zvišanje telefonskih pristojbin. Z Dunaja priobčuje »Frankfurter Zeitung« dopis, ki naglašja, da glede na povišanje telefonskih pristojbin vlada ne namerava odnehati. Tudi v Nemčiji nameravajo slediti avstrijskemu zgledu. V Avstriji telefon ne pokrile stroškov. Vsak naročnik stane vladno 80 kron, ki jih morajo pokriti vsi davkoplačevalci. Zvišanje zadene le 20 odstotkov naročnikov, pred vsem velike kavarne in pa trgovine.

— Zlato poroko sta obhajala v Zatičini na pustni ponedeljek v ondnotni opatijski cerkvi Uršula in J. Skubic z Dobrave. Lepe slovesnosti, kakršne še nismo imeli v Zatičini, se je udeležila velika množica ljudstva.

— Izboljšanje avanziranja v armadi. Merodajni krogi že precej časa proučujejo, kako izboljšati avanzement v armadi. V vsakem pehotnem in lovskem polku nameravajo ustanoviti mesto enega novega štabnega častnika, majorja, ki bo poveljeval v vojnih časih iz kadra sestavljeni nadomestni bataljon. Ločiti nameravajo namreč izpopolnjevalno okrajno in pa nadomestnega kadra poveljništvo. Na novo ustanove 110 mest za štabne častnike in se proglasi nova cesarjeva naredba že prihodnji teden.

— Dunajski krojači in šivilje so zvišali cene svojemu delu za 10 do 15 odstotkov.

— Lloydovo delavstvo v Trstu je doseglo zboljšanje plač za 40, oziroma 30 odstotkov

na dan. Kar se prihrani materiala, dobi odslej delavstvo. Poleg tega dobe še nekaj drugih poboljšanj: Gibanje za stavko je vsled tega prenehalo.

— Preprečeni samoumor. V Trstu je skočila v vodnjak 16letna dekla Ana Strukel, ker se je skregala s svojo mačeho. Ko je začutila mokroto, je pričela klicati na pomoč. Ljudje so skesano samoumorilko izveli iz vodnjaka.

— Poročil se je prirodoslovec g. dr. Fran Megušar z gđco. Minko Rottovo.

— Velik korzo v Šiški je bil včeraj popoldne. Vozilo se je po Šiški 20 voz mask. Aranžiral je zabavo g. Keršič.

— Napravo, po kateri bo gluhomem silšal godbo je izumil francoski zdravnik dr. Dupont. V francoski akademiji znanosti je dr. Dupont kazal tozadevni svoj aparat: fonograf, na katerega je priključen mikrofoni, katerega hrani električni akumulator. Glasovi bodo prišli v možgane gluhomemga električnim putem.

Vse pse so pokončali v Slov. Gradcu, ker se je pokazala ondi pasja steklina. Pobili so ondi tudi vse mačke. Tako bo Slovenij Gradec v kontumacu brez psov in mačk. Sedaj hočejo isto »krvoprelitje« izvršiti tudi v sosednjih občinah.

— Železnica na Jadransko morje. Mohamedanci v Albaniji in v Skadru se zelo zanimajo za vprašanje železnice na Jadransko morje. Gibanje vodi mohamedanec Zaikub Roja v družbi s kristjanom Paskom Kakaridijem, oba trgovca v Skadru. V imenu prebivalstva severne Albanije sta vložila prošnjo na sultana, da izda irade za zgradbo železnice Skoplje-Mitrovica neki francosko-italijanski družbi. Ob Jadranskem morju bi naj bila postaja pri Baru ali reki Bojani ali pa pri San Giovanni de Medua. Francoski in italijanski konzul se živahno zanimata za vso stvar.

— Zapri so v Reki pobelega knjigovodjo budimpeštanske burdelske banke Aleksandra Parkanyja, ki je, kakor smo poročali, po-neveril 40.000 kron.

— Ogenj na tržaškem korzu. Pri palači Salem je začel med korzom goreti reklamni voz »Indra Tea«, ker so neprevidno ravnali z bengalskim ognjem. Osebe, ki so sedele na vozu, so poskakale na tla. Papirnati slon je kmalu zgorel in ljudje so ga spravili proč. Poškodovan ni bil nihče. Ko je došla požarna bramba četrty ure prepozno, so jo izžvižgali.

— Električna gonilna moč za nove državne alpske železnice. Kakor znano, je bila postavljena v letošnji državni proračun še precej znatna svota za preiskovanja in proučevanja, ako bi se ne dala uvesti na novih državniških železnicah električna gonilna moč. V ta namen se odpošljejo v bližnjem času inženirji na razne strani. Za bohinjsko železnico se bode preiskovala vodna moč Soče med Kobaridom in Bovcem.

— Zmrznjenega so našli včeraj okoli 10. ure predpolne ob Soči in sicer pod kolovozom, ki pelje od Soškega mosta proti Solkanu, 43letnega vrtnarja Miho Pojavnika, doma iz Vrhoplj pri Joiskem, a stanujočega v Gorici. Truplo je bilo nago. Pokojnik je bil udan pijanosti. Zapušča ženo in tri nedorastle otroke.

— Nesrečnej. Na goriško policijo je prišel v soboto 32letni Josip Legović iz pazinske občine. Bil je ves raztrgan, a ker je obenem tudi gluhomem, je s kranjem rok dal razumeti policijskemu nadzorniku, da ni že 48 ur ničesar užil ter da ne poseduje niti novca v žepu. Rečeča so začasno zaprli, da ga potem odpošljejo v domačo občino.

— Umrli je v Oseku predsednik ondote trgovske zbornice g. Julij Miskolci.

— Novi predpisi za ženitev častnikov bodo kmalu izdani. Z ozirom na kavelje so predložili nove predpise obema finančnima ministroma. Zdj manjka edino še cesarjevega podpisa.

Ljubljanske novice.

I Premestitev poveljništva 56. pehotne brigade iz Ljubljane v Gorico se izvede dne 11. majnika. Od navedenega dne nadalje prevzame obmojno službo v Gorici in v Gradišču brambovski polk št. 27.

I Iz pisarne slovenskega gledališča. V petek uprizori se prvič na slovenskem odru Kienzlava opera »Evangelinik« (»Der Evangelinmann«). Dejanje tega velezanimivega dela je posneto po dr. L. F. Meissnerjevi knjigi »Iz papirjev policijskega komisarja« in odgovarja resnični dogodbi. Brata Ivan in Matija Freudhofer, prvi učitelji, drugi aktuarij v samostanu pri sv. Otmarju na Nižjem Avstrijskem, ljubita isto deklico Marto, nečakinja samostanskega justiciarja. Ivan je pohotnej in se trudi na vso moč, vjeti v svoje zanjke mlado deklico, ki ga pa zaničuje tako odkrito, kakor iskreno ljubi njegovega brata Matijo. O tem izve po Ivanu justiciar in zapodi mladega ljubimca iz službe. V noči se snide Marta in Matija še enkrat pred slovesom v lopi pri samostanskem kegljišču. Ivan pa, ki je o sestanku čul, se priplazi v bližino ter v zavistni jezi zažge poslopje za kegljiščem. Od vseh strani prihite ljudje gasit, med njimi tudi justiciarji sam, ki je mnenja, da je Matija, katerega najde na mestu nesreče, iz maščevanja zanetil ogenj v samostanu. Vse prošnje ne pomagajo nič. Odvedo ga v zapor, in ker govori vse proti njemu, ga obsodijo na dvajset let ječe. Uboga Marta pa se v obupu vrže v Donavo. Po dvajsetih letih pride Matija iz zapora. Svet mu je tuj in v št. Otmarju ne najde ne brata ne drugih znancev več. Povsodi mu kažejo duri. Ker ne dobi dela, postane prosiak. Z evangeljem v roki uči otroke besedo božjo ter potuje od kraja do kraja. Trideset let po groznem dogodku, ki mu je uničil življenje, pride pred hišo, v kateri leži na smrtni postelji njegov brat Ivan, kateremu

razjeda vest življenje. Tu šele izve, da je bil njegov lastni brat, ki mu je provzročil toliko gorje. V prvi bolesti se hoče vreči nanj, potem pa se razjoka in mu odpusti. V njegovem naročju izdihne Ivan, ki dvora pa se čuje zbor otrok: »Blagor jim, ki trpe krivico.« Klenzlova glasba je vseskozi moderna in karakteriistična. Interesantni recitativ se menjava z melodijozno kantileno in tudi točk dunajskega lokalnega značaja je v delu dovolj. Opera se je pela prvokrat 4. maja 1895 v Berlinu.

Ij Sokolova maskarada. Včeraj večer se je vršila v Sokolovi dvorani »Narodnega doma« in v stranskih prostorih kakor običajno vsakoletna maskarada »Sokola«. Vršila se je pod avspiciji gornjih deset tisočev in ti so ji vtisnili tudi svoj pečat. Vsled tega je bil obisk manjši kot druga leta in veselo razpoloženje, ki vlada po takih prirreditvah, nekako potlačeno. Ona decentna razposajenost nikakor ni hotela šiniti v ude mask in nemaskirancev. Občna sodba je bila, da je bila zabava na »Slavčevi maskaradi« dokaj bolj animirana, kar so tudi odličnejši izmed »rodoljubov« poudarjali. Motto maskerade je bilo javno draženje naselitenih parcel na ljubljanskem barju. Temu primerno je bila dekorirana dvorana deloma s svežim zelenjem, deloma s slikami. V ozadju se je dvigal »očak« ljubljanske okolice Krim, ki je tudi na večer pustnega torka znorel in začel divje bruhati ogenj. Pred to sliko je stal arhitektonski okras, sestavljen iz šotnih plošč. Ob strani se je razprostirala Ljubljana s slovito usehlo lipo, ki je vsled preobilnega rodenja špargljev izgubila vso tvorilno moč. — Na barju so se namenu primerno zbrali najrazličnejši narodi, manjkalo tudi ni Beduinov, Juda s krošnjjo, žonglerjev, različnih zastopnikov drugih narodov. Po dvorani so držali sanjkači, prikazala se je tudi kobilica, izrečena na Barju itd. — Celotni vtisk: prejšnja leta je bilo lepše, ravno ljudje, ki hočejo večer dati sjaj in značaj elegancije, ovirajo tudi najbolj decentno veselje. Vstopnic je bilo oddanih nekaj nad 700 približno toliko kakor na zadnjem obrtnem plesu.

Ij Po maskaradi si zlomil nogo. Po »Sokolovi« maskaradi si je danes jutraj na stopnicah v »Narodnem domu« zlomil nogo davčni oficijal Filipan. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Ij Letošnji predpust je bil sicer kratek, a je vžlce temu imelo občinstvo dovolj zabave, kajti v mestu ni bilo letos nič manj kakor 223 plesnih veselic. Nučičevega korza letos ni bilo v Ljubljani, imeli smo ga pa včeraj v Šiški, v nedeljo na Viču in Vodmatu. V Vodmatu se je baje slabo obnesel, pač pa je bil na Viču ugodnejši, ker se je »general« od samega navdušenja zvrnil s konja v sneg. — Kurenta bodo danes pokopali v vojašnicah.

Ij Umril je danes jutraj v bolnišnici gospod Karol Prosenc. Pogreb bode jutri popoldne ob pol 4. uri.

Ij Kovčeg in 600 kron denarja je zaupal rudar Blaž Pepel, doma nekje iz celjske okolice, nekemu neznancu na neki postaji v Nemčiji, kjer se je bil z njim seznanil. Pepel se je bil naveličal vožnje in se je odpeljal proti Ljubljani z brzovlakom, medtem ko se je neznane vozil s poštnim vlakom. Neznancu je naročil, da naj pride v Ljubljani v gostilno k »Tišlerju«, kjer bodeta prišla zopet skupaj. Slučaj je pa nanesel, da je prišel neznanec prej v Ljubljano, nego Pepel, in ker ta tega v gostilni ni dobil, se je odpeljal s kovčegom proti Trstu. Ko je prišel Pepel v Ljubljano, kjer je izvedel, da se je neznanec odpeljal je pustil za njim brzovlak v št. Peter, kjer je orožništvo res nekega individua prijelo. Je-li neznanec namenoma odpotoval s kovčegom ali ne, bode dognala preiskava.

Ij Nesreča. Včeraj popoldne je padla na mestnem drsališču učiteljica francoščine gđ. Avrelia Brossardova, ker jo je bil prijel krč. Poklicani zdravnik gospod dr. Illner je odredil, da so jo z rešilnim vozom prepeljali na njeno stanovanje. — V drevoredu ob drsališču je padla poslovodjeva soproga Vrhunčeva in se na nosu močno poškodovala. Prepeljal jo je izvošček na njen dom.

Ij Napadel je sinoči topničar Fran Ščurk na Karolinski zemlji slikarskega pomočnika Antona Jebračina in ga s sabljo na levi roki močno poškodoval. Ščurk je bil še v civilu velik pretepač.

Ij Pustno »šalo« si je dovolil neki neznane sinoči po noči. Odtrgal je nekje veliko tablo, na kateri so zapisane cene mleka, smetane itd. in jo prinesel pred stolno župnišče ter naslonil na vrata. Zjutraj jo je našel cerkvenik, ko je odprl večna vrata.

Ij Knjige »Matice hrvatske« za leto 1906 so došle ter se morejo dobiti pri g. Fr. Podkrajšku na Resljevi cesti št. 24. — Onim p. n. gg. ljubljanskim udom, ki ne pošljejo ponje, dostavijo se knjige na dom, vnanjim pa se pošljejo po pošti.

Razne stvari.

Gimnazijec umoril svojo gospodinjjo. V Hermanstadtu na Ogrskem je 18 let stari gimnazijec Nikolaj Karaus umoril svojo gospodinjjo, mlado vdovo Preska. Žena je dijaka, s katerim je imela ljubavno razmerje, spodila iz stanovanja. To je dijaka tako razsrdilo, da je ženi zabodel kuhinjski nož v vrat. Vdova Preska je bila takoj mrtva.

Pobegli odvetnik. Z Dunaja je pobegnil odvetnik dr. Salomon Schüler. Bal se je, da ga zapro, ker ni hotel v neki eksekucijski zadevi priseči.

Proti baronici Schönberger sta bili vložen dvje tožbi in sicer jo je tožila sobarica, ker jo je pretepała, in pa neka perica, kateri baronica ni hotela plačati nekega dolga in jo je izpodila z bičem iz sobe. Sodnik je naznanil, da obtožnica ne more priti, ker je izgnana

za 10 let iz Budimpešte. Ena stranka je nato umaknila tožbo, druga pa zahtevala, naj izvedejo tožbo v inozemstvu.

Umoril je v Mannheimu 31letni trgovski sel Avgustin Ronelentsch z bodalcem svojo ženo in dva dečka.

Nošenje šolskih knjig v šolo in iz šole. V Newyorku so odredile šolske oblasti poseben šolski zakon, po katerem ne smejo nositi šolarji šolskih knjig vedno v eni roki, ampak morajo menjavati, Gotove dni v tednu jih morajo nositi v levi in gotove dni v desni.

VOJSKA V OSREDNJI AMERIKI?

Država Nicaragua zbira na meji hondurške države vojake, da jih ima za slučaj vojke s Hondurasom takoj mobilizirane.

Telefonska in brzovarna poročila.

DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE.

Dunaj, 13. februarja. Ministrski svet je definitivno določil, da se vrše državnozbornske volitve v torek, dne 14. maja, ožje volitve pa v četrtek, dne 23. maja.

PROTI BIVŠIM POSLANCEM.

Dunaj, 13. februarja. Državna pravdnitstva so dobila nalog, naj takoj postopajo proti onim bivšim državnim poslancem, ki niso deželni poslanci, ki so zapleteni v kazenske zadeve. Radi tega je grof Sternberg odpotoval v Švico.

TRŽAŠKI DEŽELNI ZBOR.

Trst, 13. februarja. Tržaški deželni zbor je skilcan na 25. t. m. Obravnaval bo volilno reformo.

DR. LUEGERJEVA BOLEZEN.

Dunaj, 13. februarja. Zdravniki so prepovedali vse obiske pri dr. Luegerju, ker ga je včeraj neko poročilo o sklepu plinove komisije, s katerim se ni strinjal, silno razburilo. Dr. Luegerju prihajajo iz naroda cela sklopišča najrazličnejših »zdravilnih sredstev«. — Danes se nam brzovavlja z Dunaja, da je dr. Luegerjeva bolezen vedno enako resna. Danes se je z ožnostjo spominjal svojih dijaških let ter je v družbi s svojima sestrama in zdravnikom zapele: »Gaudeamus igitur.«

NOV ŠKANDAL V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 13. februarja. Velikansko senzacijo vzbuja aretacija uradnika pri državnem računskem dvoru Jakoba Hajdu. Hajdu je dal Lengyelu tajne akte državnega računskega dvora in trgovinskega ministristva, da jih Lengyel porabi proti Polonyju. Hajdu pravi, da je čital v časopisih Lengyelov poziv, naj mu vsak dostojen človek izroči, kar ima kompromitujočega o Polonyju, nakar je Hajdu Lengyelu iz lastne inicijative prinesel akte. Akte je dal Lengyel fotografirati, a je odtiska policija pri fotografu uplenila, Lengyel pa je iz previdnosti dal akte fotografirati še pri drugih fotografih, katere policija išče, a doslej zama.

FRANC JOŽEFOVA grenka voda.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
12 9. zveč.	734,1	5,9	sr. jvzh.	obl.	
13 7. zjut.	731,6	-6,7	sl. jzh.	obl.	0,0
13 2. pop.	730,2	-4,6	brezvetr.	sneg	

Srednja včerajšnja temp. - 4,6°, norm - 0,5°.

Globoko potrtem srcem naznanjam v svojem kakor tudi v imenu svojih hčerk vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je Vsemogočnemu dopadlo našega iskreno ljubljene, nepozabnega soproga, oziroma očeta, gospoda

Andreja Stoparja

posestnika, krojaškega mojstra

danes, dne 12. t. m. ob 8. uri zjutraj, previdenega s sv. zakramenti za umirajočje, v dobi 40 let poklicati k Sebi v boljše življenje.

Pogreb nepozabnega rajnika se vrši v četrtek, dne 14. t. m. zjutraj na župnijsko pokopališče.

Predragega rajnika priporočam v pobožno molitev in blag spomin.

ŠMARTNO p. Litiji, 12. febr. 1907.

Franja Stopar

žalujoča soproga.

Darovi.

Dijaški kuhinji v Kranju so došli meseca januarja sledeči darovi: Lekarnar E. Burdych v Škofji Loki je poslal 10 K; J. Toporič, c. kr. sodn. adjunkt v Ribnici, 10 K mesto novoletnih voščil Gorenčicem, eden izmed letošnjih redkih zajcev v Podbrezjah 3 K; ces. svetnik J. Murnik v Ljubljani 10 K; meščani za januar 61 K 20 vin.; proforski kolegij 8 K; II. b raz-

red po razredniku prof. Pirnatu 6 K; gospa Hel. Pavšlar in g. K. Florian 10 K namesto venca na krsto pok. g. Sim. Jugovica; kaz. zadeva Mar. Rozman-Mar. Soklič 10 K in Fr. Gruden-Mar. Blagne 10 K (oboje po sod. adj. Antloga); mesar Fr. Jezeršek iz Kranja 10 K; po g. Janku Sajovicu 500 K, katere so darovali kranjski trgovci namesto novoletnih daril svojim odjemalcem; po g. dr. Trillerju iz Ljubljane 250 K (od g. J. Floriančiča, kaplana v Stari Loki plačana globa v kaz. zadevi Petra in Antonije Irlh in Mine Logonder glasom sodne kazenske poravnave c. kr. okrajne sodnije v Škofji Loki); progarji pri Puščavniku 9 K; iz Puščave na dan sv. Puščavnika 10 K; J. Ambrož, c. in kr. mor. kurat iz Pulja 5 K; občina Breznica po županu A. Kržišniku 40 K; kreditno društvo v Kranju 50 K. — Odbor dijaške kuhinje v Kranju izreka v imenu podpirane mladine vsem darovalcem iskreno zahvalo, zlasti pa p. n. gg. kranjskim trgovcem za znatni dar, slavnemu kreditnemu društvu v Kranju in slavnemu občinskemu zastopu brezniškemu. Ker so stroški za hrano še vedno veliki, prosilci, da se spominjaj vsak po svoji moči dobrodelnega zavoda.

Poskusite in priporočite izdelke

Vydrope tovarne hranil

v Pragi VIII. Cenovnih zastoj.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobostil. sredstvo

Seydlin

Izdelovatelj O. Seydl Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobi se povsod

Izborna eksistenca!

Ena največjih zavarovalnic nastavlja v mestih **Ljubljana, Maribor, Celovec, Trst, Gorica, Rudolfovo, Kranj, Kamnik, Ptuj, Slov. Gradec, Slov. Bistrica, Celje, Brežice, Ormož** in **Središče** nadzorstva in išče v to svrhu izkušene in v stroki izvežbane sile za **akvizicijo** in **organizacijo** v dotičnih okolicah. Služba je trajna, dobro plačana in pri dobrem službovanju po enem letu definitivna s pravico do pokojnine.

Spodobni, dobro priporočeni prosilci naj podajo svoje ponudbe z opisi, spričevali in referencami pod znakom „Izborna eksistenca 242“.

Všeobecný inzeratní kancelář, Praha, Příkop. Bazar 27

Zvišanje cen milu!

Vsled neprestano rastočih cen rastlinskega olja sem primoran glasom sklepa strokovne družbe tovarnarjev mila v zvezi „avstrijskih industrijev“ na Dunaju in posebnega dogovora jugoavstrijskih tovarnarjev v Trstu, z dne 4. t. m. dvigniti iste pri milu.

Natančne cene v mojih pisemnih poročilih. V blagohotno uvaževanje svojim cenjenim odjemalcem.

IGNAC FOCK,

parotovarna za milo in margarin, Kranj.

Ravnokar je izšel

Hribarjev najnovejši „Splošni naslovnik“

uradov, društev, tvrdk in zasebnikov deželnega in stolnega mesta LJUBLJANE ter vojvodine Kranjske.

Ta najnovejša vsem uradom, trgovcem in zasebnikom neobh. dan potrebna knjuga obsega na 32 polah velike oblike nad 100.000 naslovov industrijev, uradov, duhovščine, nobeljstva, obrtnikov itd. Ljubljane in cele Kranjske in je edina to vrste.

Cena 10 kron, po pošti 30 rin. več. — Naroča se v založni knjižarni Drag. Hribarja v Ljubljani.

Veliki cenik na zahtevo zastoj!

Cenjenim nevestam in ženinom

priporočam svojo veliko zalogo raznovrstnega blaga v največji izbiri, po najnižjih cenah kakor:

zakonske prstane, prstane s kamni, broške, uhane, verižice, okraske ter drugo zlatnino, srebrnino in briljante, švicarske ure najbolj slovečih znamk, kakor tudi salonske-stenske ure in ure budilke.

Z velespoštovanjem

87 10-10

H. SUTTNER, Ljubljana,

Glavni trg, nasproti rotovža.

Največji uspeh nove dobe!

je slovit

MINLOS^{ov} PRALNI PRAŠEK

KAKOR EN MOŽ SE GA DRŽE MILLIONI.

Vpisana varstvena znamka.

Da snežno belo in popolno brez duha perilo in izredno varuje platnino. Brez mila, sode ali drugih dodatkov se rabi prav po navodilu. Pristen samo v izvornih zavojih z gorenjo varstveno znamko.

250 gramov-zavoj po 16 vin.

500 " " " " 30 "

1 " " " " 56 "

Noben zavoj brez gorenje varstvene znamke ni moj izdelek in proti njo nevarnost, da se pokvari perilo.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonialnim blagom, lekarnah in trgovinah z milom.

Na debelo pri L. Minlosu na Dunaju, I. Mülkerbastei 3.

Zahvala.

V svojem in v imeu svojih hčerk in vseh sorodnikov izrekam tem potom najkrajšo zahvalo vsem, ki so se dne 5. svečane udeležili pogreba moje srčno ljubljenke, nepozabne ženske

Franciške Lipovšek
roj. Krušič.

V prvi vrsti se prav pristočno zahvalim prečast. domači duhovščini, o. misijonarjem in o. kapucinom. Istotako se zahvaljujem o. šolskim in usmiljenim sestram, cenjen. obitelji iz Celja in okolice ter vsem, ki so od blizu in daleč, kljub zelo slabemu vremenu u prihiteli blagi pokojnici izkazali zadnjo čast. Iskrena hvala slednjic p. n. pevcem, kateri so pri grobu zapeli ganljivo ter tolažilno žalostinko. Bog plati vs-m udeležencem!

Blago rajnico priporočam v po- božno molitev.

V MEDLOGU, 8. sveč. 1907.

294 Franc Lipovšek.

* Katoliška Bukvarna v Ljubljani priporoča č. gg. govornikom sledeče postne pridige: Znanе govore redemptorista Gerharda Dießela: Die grosse Gottesthat auf Golgatha, — Der grosse Tag der Ernte, — Der Rettungsanker der Sünder, — Die Rechenschaft nach dem Tode, — Der Schlüssel zum Himmel, — Der Karfreitag, — Das glückliche Jenseits, — Das Leiden in ewiger Nacht, vsak zvezek velja brez poštnine 1 K 68 v; — Der Tod der Sünde Sold, 1 K 44 v, in Die Erde die Heimat des Kreuzes, 1 K 20 v.

Dalje: Schuster Dr. Leopold: Der Gute Hirt — Maria Magdalena, 1 K 60 v; Götz: Jesus in der Wüste und auf Golgatha, 1 K 20 v; — Dr. A. Schlör neu herausgegeben von Dr. S. Katschner: Fastenpredigten, 2 K 40 v; — Hecher J., Die sieben Kreuzworte Jesu Christi, 1 K 20 v.

Najnovejši postni govori: Hurter: Entwürfe zu Fastenpredigten über die Worte Christi am Kreuze, 40 v; — Dr. M. Breiten-eicher: Die Passion des Gottmenschen, Eine Reihe von Vorträgen für die hl. Fastenzeit, 8 K 64 v; — Dr. Friedrich K. Hümmer: Unter dem Kreuze d. Herrn, 2 K 40 v; — Obwe-gel J.: Jesu Leiden und der Sünde Frucht, 2 K 40 v; — Nagelschmitt H.: Die Zeichen der Zeit, 1 K 32 v.

Cerkvenim govornikom priporočamo nadalje nove nedeljske pridige, katere je izdal po svojih aktualnih postnih pridigah znani govornik Franz Stingerer pod naslovom: Das Gesetz der zwei Tafeln, Sonntagspredigten über die zehn Gebote Gottes. Vsebinske te 210 strani obsegajoče knjige je času primerna in bo vsakemu nedeljskemu govorniku nudila veliko nove stvarine. — Postne pridige istega govornika: Die brennendste aller Lebensfragen, 1 K 10 v, in Gottesantwort auf die brennendste aller Lebensfragen, se tudi dobijo v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Pisatelj je izdal dalje knjižico: Die Zeitung auf der Kanzel, ki obsega navodila, kako naj se iz časnikov povzeta stvarina porablja na prižnici.

Istotako dobe se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani jako porabni govori pod naslovom: P. Andreas Hamerle, redem., Ein Zyklus religiöser Vorträge für das Kirchenjahr. Knjiga je skrbno predelana, ter zavzema lepe k srcu segajoče pridige, katere hkratu času primerno vsem potrebam odgovarjajo. Posebno prednost nam pa kaže ta knjiga v tem, da ima vsaka posamezna pridiga tudi svojo dispozicijo. Autor je predvsem skrbel zato, da je podal vso stvarino v navadnih, preglednih podatkih. Knjiga obsega do sedaj dva zvezka. Prvi zvezek nam nudi pridige od prve adventne do velikonočne nedelje, drugi pa do 24. nedelje po binkošti. Oba zvezka staneta 7 K 20 v.

Izvrstna knjiga za postne pridige je tudi Jakob Grönings: Die Leidensgeschichte unseres Herrn Jesu Christi, erklärt und auf das christliche Leben angewendet in vierundzwanzig Vorträgen. Knjiga je vezana ter velja 5 K 4 v.

Knjiga, po kateri se je mnogo povpraševalo, P. Konrad Lienert: Der moderne Redner, je zopet v zadostnem številu v zalogi. — Vse omenjene knjige se dobe v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Kdor pošlje znesek na preji, dobi zaželjene knjige poštne prosto.

Kolodvorska restavracija.

Na pepelnico

vojaški koncert spojen z
slanikovo pojedino : veliko :

Največja izbira morskih, jezer. in rečnih rib. Plzensko pivo (prazdroj). Reininghausovo črno in marčno pivo. — Vino s Trške gore, belo in rdeče, iz novomeške proštije. — Strass-ško vino iz vinogradov bratov Kleinoschegg. — Schmitsberger pri Slov. Bistrici.

Vstopnina 60 vin.

Začetek ob 8. uri.

Za številni obisk se najvljudneje priporoča

JOSIP SCHREY, kolodvorski restavrater.

V letu 1856. ustanovljeni denarni zavod

obrninega pomožnega društva

registrovane zadruga z omejenim poroštvo

v Ljubljani, Židovske ulice števil. 8

sprejema hranilne vloge in jih izplačuje vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne ter od pol 3 do 5½ ure popoldne s

4½ %

22 26-6

obresti, brez odbitka rentnega davka, katerega za vložnike društvo samo plačuje.

Rezervni zaklad, ki tvori društva lastno premoženje, znaša 126.305 K

Lovci! Turisti! Vojaki!

Vprašajte svoje tovariše o uspehu nepremočljive masti za usnje

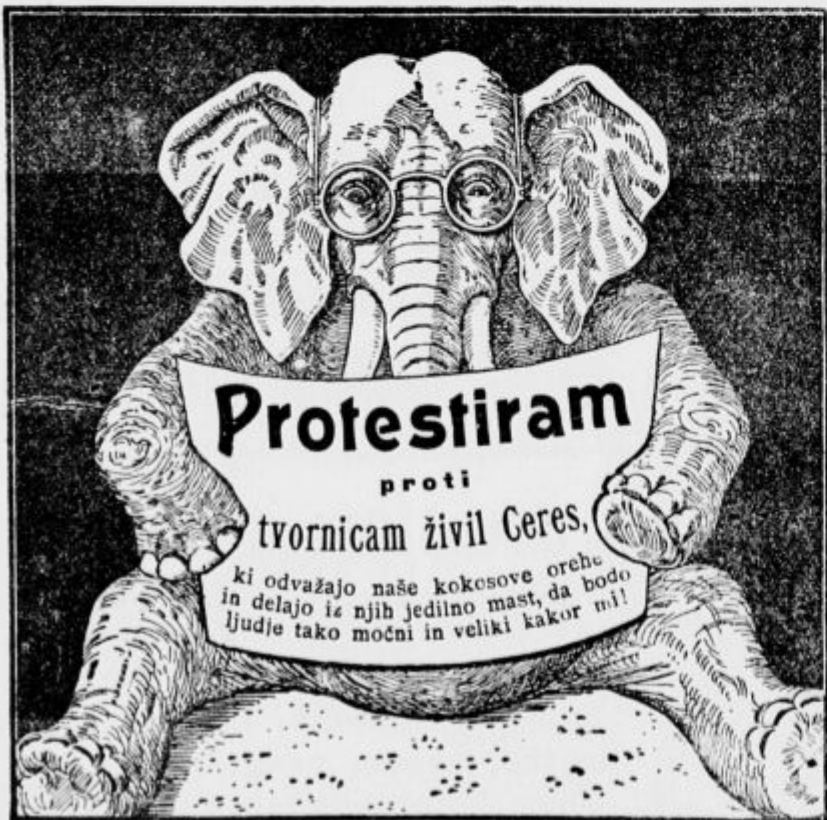
2947 32-13 „Heveax“

Prospekte pošilja

Laborat. ph. Kubanyi v Sisku na Hrv.

Glavna zaloga za Kranjsko: Fr. Szantner Ljubljana, Selenburg ul. 4.

Laborat. Kubanyi v Sisku. Z Vašim Heveaxom sem jako zadovoljen, ker je to najboljša nepremočljiva mazilo za usnje, kar jih poznam. Kamilo Morgan, lovski pisatelj, častni predsed. „kluba strelcev“ na Dunaju.)

246 1

Slanikova pojedina z godbo

v večji obliki vršila se bode zvečer na pepelnico sredo

:: :: :: :: v hotelu „UNION“ :: :: :: ::

:: :: Svira ljubljanska godba sekstet na lok. :: ::

Renomirana kuhinja pod vodstvom gospe Granigg pripravljaja za ta večer najbogatejši bufet vsakovrstnih

:: :: :: morskih rib in drugih delikates. :: :: ::

292 1-1

Podružnica
: v Spljetu. :

Delniška glavnica:
: : K 2.000.000. : :

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

priporoča k žrebanju dne 15. februarja 1907:

Promesse na 3% zem. kreditne srečke po K 5-50; glavni dobitok

K 90.000

Vloge na knjižice in v tekočem računu obrestuje od dne vloge do dne vzdiga po 4½ %.

Rentni davek plača banka sama.

53 22

Podružnica
: v Celovcu. :

: Rezervni fond: :
: : : K 200.000. : : :

Kako naj se slavi papežev jubilej?

Pri Svetem očetu je bil te dni odbor, obstoječ iz najuglednejših rimskih meščanov in gospa, ki si je stavil namen, slovesno praznovati petdesetletnico mašniškega posvečenja Pija X. Zanimiv je bil odgovor papežev. Rekel je: Jaz za svojo osebo bi želel, da bi petdesetletnica mojega posvečenja ostala čisto tajna. Najrajši bi jo praznoval tako, da bi se čisto sam v svoji privatni kapelici pogovarjal z Jezusom ter bi ga prosil odpusčenja za vse, kar sem zagrešil v pol stoletju svojega mašništva. A kot namestnik Kristusov moram pritrčiti, da se ob tej priložnosti pokaže javno vdanost do Svete stolice. Priporočam vam pa, da ima ta slovesnost čisto verski značaj brez kakšnih demonstracij, ki nimajo z vero nič opraviti, in da se ne ustanovljajo kakšne nove stvari, temveč da se z večjo vnetostjo razširjajo in podpró že obstoječe dobre ustanove, ki jih je mnogo in ki so zelo važne. Nato je papež Rimljanom naštel nekaj takih stvari, za katere se naj pobrigajo: »Skrbi se naj za cerkve v revnih delih mesta, ki so v slabem stanu; razširi naj se organizacija ljudskih društev, zlasti se naj podpirajo mladinska in dijaška društva, ter društvo za pouk mladine v verskih resnicah; skrbi se naj za društvo, ki preskrbuje ubogemu ljudstvu prenočišča, dalje za društvo, ki deli hrano med reveže; še druga društva, ki so namenjena v pomoč ljudstvu, se naj dejansko podpirajo.« Posebno je položil papež na srce rimskim gospe, naj podpirajo društvo, ki preskrbuje revnim cerkvam potrebno opravilo. Slednjič je dejal Sveti oče: »Vsem priporočam vztrajnost v sedanjih bojih, ki jih trpi Sveta cerkev; pomnimo, da bomo popolno zmago dosegli šele v nebesih; naloga vojskujoče se cerkve je ta, da je vedno izpostavljena napadom; a pravi kristjani se boja ne bojé.«

Delavski shod pri Dev. Mar. v Polju.

Iz Device Marije v Polju se nam piše: V papirnici pri Devici Mariji v Polju je nastalo zadnji čas napeto razmerje med delavstvom in pa ravnateljstvom. Gotovi vsemu delavstvu znani soc. demokrati so poizkušali vplivati na ravnatelja v tem smislu da bi razbili ondotno močno krščansko-socialno organizacijo. Vse delavstvo dobro ve, da so bili edzadaj oni redko sejani naši rdečkarji, znani voluhi in ovađuhi, ki nimajo med delavstvom nikakega vpliva, a poizkušajo priti do vpliva z zahrbtnimi spletkami. Glede na te razmere je naročil izvrševalni odbor krščansko-socialnega delavstva vevškemu strokovnemu društvu, naj skliče shod, kjer naj zavzame delavstvo glede na obstoječe razmere svoje stališče. Na shod je došlo delavstvo v velikem številu, a došel je tudi tvorniški ravnatelj g. Wagner z uradnikom gosp. Sitarjem, nadalje smo opazili med zborovalci tudi domačega gospoda župnika Kolarja in pa vrlega župana Dimnika. Prvi govornik Moškerc je naglašal sledeče stvari:

Postopanje z delavstvom, nekaj delavcev je bilo odpuščenih. Navedel je posamezne slučaje in se skliceval na običaje, ki jih je opisalo delavsko glasilo »Naša Moč«, naglašal je tudi potrebo zvišanja delavskih plač z ozirom na sedanjo draginjo in končno naglašal da delavstvo sicer nikakor ne želi boja, a če se razmere ne izboljšajo, se ga tudi ne ustraši. Med govorom so delavci burno pritrdjevali.

Drugi govornik Jožef Gostinčar je razmotrival da mora vladati glede na razmere v tvorniški bolniški blagajni popolna svoboda. Med govorom je delavstvo večkrat prekinilo govornika z burnimi klici: »Res je« in govorniku burno odobravalo. — Tvorniški uradnik g. Sitar je nato prečital slovensko izjavo ravnateljevo, v kateri se je naglašalo med drugim da delujejo hujšakci na stavko v papirnici in se svari delavstvo, naj ne stavka. Moškerc naglašala nato, da se govori o stavki, na katero nihče ne misli. Odpravijo naj se napake, pa bo nastal mir. Nato nastopi tvorniški ravnatelj sam. Naglašala, da se ne sme nikomur čudno zdeti, da so nastala med delavstvom in ravnateljstvom nespornazumljenja. Ni še dolgo tu in poznal ni ne razmer in tudi ne delavstva. (Osebnost je naklonjen delavstvu. Upa, da se bodo nastala nespornazumljenja poravnala in da bo zavladalo dobro razmerje med delavstvom in ravnateljstvom. Soc. demokrat Tolmašar naglašala, da je prijatelj delavstva in da je deloval pri delavski stranki (soc. demokraciji). Pravi, da hišni gospodar mora biti, biti morajo vladarji, gospodje in cerkveni učniki. Ahtati se moramo dela in gledati, da ne bo prepira med ravnateljem in delavci. Delavci morajo ubogati ravnatelja in pa ljubiti. Župnik Kolar naglašala, da ga veseli, ker upa, da se poravnajo nastala nespornazumljenja. Gospodu ravnatelju se nosijo na nos stvari, ki niso resnične. Naglašati moram, da delavstvo ni grožilo s stavko in tudi na današnjem shodu je izjavilo da se stavka ne boji, če pride. Ko sta govorila se Gostinčar in Jeriha, je zaključil predsednik shod.

Pozor izseljenci.

Rafaelova družba v Trstu. — Ul. Giacinto, Gallina 6.

Na III. katoliškem shodu v Ljubljani 1906 se je povdarjalo, kako morajo biti previdni izseljenci, da jih slabi svet ne izkorišča. Naglašalo se je, naj naši ljudje ostanejo, če je le možno, doma, v svoji lepi slovenski domovini, ki nas lahko preživlja. Če pa je kedo prisiljen odpotovati na tuje, naj se da podučiti od »Rafaelove družbe«, katera mu poskrbi tudi vozni hstek. Za Slovence je po sedanjih

skušnji najboljši, če se sele čez Trst in sicer edino le na ladjah avstro-ameriške plovitbene družbe (Bratje Kozulič in dr.).

- Prednosti v Trstu:
1. smo mi doma,
  2. smo pod avstrijskim varstvom,
  3. ostajamo pod avstrijskim varstvom do Amerike,
  4. ni treba menjavati denarja,
  5. si lažje pomagamo v svoji materinščini (v prodajalnicah, uradih, cerkvah),
  6. imamo večinoma slovanske sopotnike.
- Prednosti na ladjah avstro-ameriške (Avstro-Americana) plovitbene družbe:
1. domači ljudje v postrežbi,
  2. domača kuhinja,
  3. uvaževanje slovanskih jezikov, v napisih, govoru, v razvrstitvi (po narodnosti v izseljeniškem domu in na ladjah),
  4. lastni izseljeniški dom, obdan z lepim vrtom na samem, izven mesta tik morja. Do poslopja električni tramvaj. Po vseh prostorih električna razsvetljava. Hrana in stanovanje brezplačno pred vlitvijo za 2000 oseb.
  5. močne ladje,
  6. V izseljeniškim domu nameravana katoliška kapela. Govorilo se je tudi, o posebnem dušnem pastirju za izseljence,
  7. strogo ločenje veroizpovedanja, narodnosti, spola,
  8. vožnja mnogo ceneja,
  9. zveza tudi v južno Ameriko, (1908),
  10. strogo nadziranje in poduk agentov, ki ne smejo vabiti (še manj siliti) ljudi v tujino.

Najbolj zanesljiva pojasnila glede izseljecev se pač dobivajo v »Rafaelovi družbi« v Trstu. Druge podružnice (v Ljubljani) morajo delovati sporazumno s tržaško.

V zadnjem času se je nekoliko slovanskih izseljencev obrnilo za svet na »Rafaelovo družbo« še le potem, ko so si kupili sami listek in sicer žal pri tuji plovitbeni družbi, ki je dražja in ponuja manj udobnosti. Da dogodilo se je, da je več izseljencev moralo potovati z vlakom iz Trsta v Reko, ker obstoji postava, da ta tuja plovitvena družba ne sme vkrcati v Trstu več nego 50 avstrijskih ljudi.

»Rafaelova družba«, ki deluje za blaginjo katoliških izseljencev brezplačno in daje potnikom priporočilne listke, katere treba nositi vidno (na klobuku), ima v Trstu in v Ameriki (kakor tudi drugod svoje zaupne može (znak: sidro), ki izseljence sprejemajo in spremljajo.

Za pokritje stroškov se družba priporoča za podpornino in za dobrovoljne doneske.

Uljudno prosimo p. n. župniške urade in županstva, da vzamejo ta oglas na znanje, uredništva časopisov pa, da ga ponatisnejo.

Rafaelova družba v Trstu.

Lud. Dean, predsednik. — Aleks. Piasecki, tajnik. — Iv. Tul, tajnikov nam.

Trst, dne 6. februarja 1907.

Slovensko gledališče.

»Maček Spaček« ponovil se je včeraj popoldne, pa kljub pustnemu dnevu ni dosegel zaželenega uspeha. — Čuli smo razne gledališke posetnike, ki jim igra ni ugajala. — Čemu pa bi jim potem vtepali v glavo nasprotno mnenje. — Komur je všeč — svobodno mu! — Da bi pa morali biti vsi enih misli, to ne stoji nikjer. — Igralo se je približno tako, kot prvič. Smeja je bilo še precej, občinstva ne preveč.

Razmere na Vrhniki.

— Z Vrhnike. Cenjeni bralci ne smete misliti, da je naš župan mogoče samo navadni trgovec tobaka, kolkov, špecerije itd. — ampak on je sploh veleučben mož v vseh strokah — posebno pa v političnih zadevah. Priznati moramo, da nima paragrafov občinskega zakonika popolnoma v svojem mazincu. Ni še tako dolgo, ko je nekega svojega podvrženca vodil po svojem stanovanju in mu pokazal na svojo biblioteko rekoč: »Poglejte, kaj vse mora vrhniki župan znati, vse te paragrafe, ki so v trhi množini knjig imam jaz že v svojem mazincu, pa vrhniki klerikalci niso z menoj zadovoljni. Povem vam, da tako učnega župana, kakor sem jaz, Vrhnici ne bodo več imeli.« Gospod župan, k temu le pripomnimo, da lastna hvala se pod mizo valja. No, če ste imeli tako srečo, da ste avanzirali pri »Hengstendepot« celo do korporala, kar se malokateremu posreči, zaradi tega se menda vendar ne smete že za tako učenega smatrati. Svojo učenost pa je naš župan posebno pokazal dne 3. t. m., ko je načeloval pri razpravi reklamacijske komisije glede ugovorov, ki so bili po njegovem in tajnikovem posredovanju vloženi proti razporeženim volivnim imenikom. Tukaj se je kot kapaciteta najbolj učenih kranjskih županov postavil na stališče, da imajo davkoplačevalci le v eni podobni volivno pravico in sicer samo tam, kjer stanujejo, in družih pa ne, če tudi v njih področju plačujejo davke. Seveda sta temu prikimala tudi g. notar, kateri se je že večkrat izkazal kot izvrstnega jurista posebno pri pravih in oporokah, in g. predsednik trgovske in obrtne zbornice Lenarčič, kateri tolmači § 1 obč. volivnega reda in temu pripadajoče odredbe sedaj drugače, kakor jih je tolmačil pred par leti, ko je pri borovniških občinskih volitvah v vseh tamošnjih podobčinah svoj glas oddal. Gosp. Lenarčič, bodite prepričani, da tudi »klerikalci« smo vas dosedaj spoštovali in imeli med vsemi tukajšnjimi liberalci za najbolj poštenega in značajnega moža, če pa smatrate le vsled tukajšnjih strankarskega političnega boja, da je za vrhniske obč. volitve mogoča kaka druga postava, kakor za borovniške, potem nam pa ne zamerite, ker

smo upravičeni, vaše postopanje nekoliko javno ožigosati. Končno naprosimo tudi visoko c. kr. deželno vlado, da bi vendar že enkrat napravila konec takemu postopanju. Zadnji čas je že, da se našemu županu odvzame vse volivne priprave, ali pa, da se odstavi. Več volivcev.

Iz slovanskega sveta.

sl **Srbsko gledališče v Belgradu** je dobilo novega dramaturga v osebi Svetislava Stefanovića. Preišnji, Branislav Nušić, je iz popolnoma zasebnih razlogov na lastno željo odstopil.

sl **Železnico** mislijo graditi med Skopljem in Prištino. Poročajo da se s to zadevo v Carigradu popolnoma resno bavijo.

sl **Kazen za žaljenje bolgarskega kneza** je po novih zakonih mnogo strožja. Odgovorni urednik »Dena« je vsled tega že obsojen na leto dni zaporu in 2000 dinarjev globe. Tudi odgovorni urednik »Balkanske Tribune« je že obsojen iz istega vzroka na 500 dinarjev globe.

sl **Srbsko trgovsko banko** osnujejo in odpro v kratkem v Bruslju. Namen ji bo pospeševati srbski izvoz.

sl **Novi hrvaški parnik za Dalmacijo**. »Trščanski Lloyd« piše: Minolega tedna je trgovec v Trstu in posestnik v Poljičkih Jesećnikah v Dalmaciji g. Filip Ivanišević kupil parnik »Magdala«, ki je doslej redno vozil med Trstom in Gradežem. »Magdala« je bil zgrajen v »Stabilimento Tecnico« v Trstu. Parnik ima 64 brutto ton, a 24 netto ton. Dolg je 28'80, širok 4'14, visok 2'40. Parnik »Magdala« bo prekrščen in dobi ime »Poljički knez«. Namenjen je za plovbo in obrat med Krilom (Jes.) in Omisom z ene in Krilom ter Splitom z druge strani. Svoje redne vožnje prične bržkone že 1. aprila 1907, ker ga dotleji po vseh modernih zahtevah prevrede in oplešajo ne le za vožnjo blaga, ampak tudi za potniško in poštno pomorsko službo.

sl **Boj kot češko - budjevojskih Čehov**. Županski urad v Lincu je ukazal svojim policajem, ki v uradni zadevi obiščejo češke Budjevojce, da iz narodnostnih razlogov ne smejo obiskati češki hotel »U slunce«.

sl **Izredni jubilej**. V Varšavi se je te dni uprizorila 600. predstava slavne poljske opere Maninszke »Halka«. Sodobno s tem jubilejem je obhajal nenavaden jubilej tudi dolgoletni član orkestra Librecht, ki je igral pri vseh 600 predstavah »Halka« ne izpustivši niti edine. Pred tremi leti je slavil petdesetletnico svoje umetniške delavnosti. Jubilant je sedaj 70 let star.

sl **Ponk o ognjegasilstvu v šolah**. Osrednja zveza ognjegasilnih društev v Galiciji se je obrnila do galicijskega deželnega šolskega sveta s prošnjo, da naj upelje v srednjih šolah ponk o ognjegasilstvu. Deželni šolski svet je odgovoril, da ne more izpremeniti šolskega načrta brez dovoljenja naučnega ministrstva. Zato se je zveza obrnila sedaj naravnost na naučno ministrstvo.

sl **Slovaške razmere**. Slovaške politične in tiskovne pravde vsakega mislečega človeka morajo napolniti z začudenjem. O njih se govori ne le doma na Slovaškem, radi njih se poljuje ne le slovaško ljudstvo, ampak prijatelji Slovačkov v vseh deželah. One so predmet zborovanj tudi v tujini, zlasti ameriški Slovaki in Čehi obračajo na nje svojo pozornost. Danes se čuti srečnega vsak slovaški politik, ki ni še sedel vsaj pol leta v ječi, v Vacovu, Szegedinu ali v Ružomberku. Slovaki so srečni in zadovoljni- ako jim ne zapleni mažarski državni pravdnik kako številko »Lud. Novin« ali »Slov. Tyždenika«. Mažari jih preganjajo s pravdami, tiskom in z uradnim terorjem. Slovaške preganjalci, na njihovem hrbtu kvišku plezati, šteje si v rodoljubno dolžnost in zaslugu vsak mažarski vagabund in izvržek človeštva. V kratkem času so Mažari obsodili slovaške rodoljube k celemu desetletju ječe in k celemu premoženju glob. Obsojeni so trije slovaški duhovniki: Jurga, Hlinka in Tomik na pol peto leto v ječo in ra 5.000 kron globe. Te dni se bode vršila obravnava pred budimpeštanskem porotnim sodiščem zoper urednika »Slov. Tyždenika«, g. Dušana Porubskega zavoljo štirih člankov, ki jih je objavil v tem listu. Dne 19. svečana bode v Požunu stal pred porotniki pisatelj g. Martin Albini radi dveh člankov, objavljenih v »Lud. Nov.« Vrsta daljših pravd proti slovaškim časnikarjem se bode še določila. — Slovaški časniki so v šestih mesecih imeli celo vrsto tiskovnih pravd; vseh skup jih je 50. »Tyždenik« jih je imel 29, »Lud. Noviny« 15, »Orava« 1, »Hlásnik« 3, »Národnice« 2. Niti podlistek ni varen pred mažarskim državnim pravdnikom. Vsak slovaški stavek, vsaka slovaška črka in beseda je že »ščuvanje« zoper mažarsko narodnost.

sl **Novi šolski red na Bolgarskem**. Bolgarska vlada je predložila narodnemu sobranju načrt, po katerem se izpremeni dosedanj zakon o narodnem šolstvu. V ti postavi, ki bode gotovo sprejeta, se med drugim učiteljem prepoveduje: 1. Pristopati k političnim društvom. 2. Učitelji se ne smejo udeleževati političnih shodov in manifestacij. 3. Ne smejo biti udie delavskih društev. 4. Učiteljem se prepoveduje ustanavljati društva, ki imajo strankarski značaj ali pa katerih udie si hočejo s pomočjo stavke pridobiti svoje zahteve. 5. Učitelji ne smejo biti udie korporacij, katerih delovanje je naperjeno zoper sodobno državno upravo. 6. Strogo se jim prepoveduje žaliti versko čuvstvo prebivalcev bodisi z besedami, bodisi z dejanjem ter podkopavati

vero in cerkev. Te prepovedi se tičejo tudi učiteljev na srednjih in zasebnih šolah.

sl **Tatvina v bolgarski narodni banki**. Iz Sofije se poroča, da je uradnik narodne banke Micijev izneveril 70.000 frankov. Micijev, ki ga je pred dvema letoma žena zapustila, je živel razkošno. Veliko denarja je zapravil pri kupovanju nekih ruskih srečk. Micijev, ki je imel 250 frankov mesečne plače, je že pod ključem.

sl **Tiskovno pravdo** radi ščuvanja zoper bolgarskega kneza ima na hrbtu celo uredništvo sofijskega lista »Balk. Tribuna«. List je namreč prinesel neko karikaturu, ki jo je narisal karikatelist Slavov. Tožen je tudi Slavov, lastnik in upravitelj lista. Takih pravd bode sedaj na Bolgarskem več, ker se je v zadnjem času zelo omejila tiskovna svoboda na Bolgarskem. Tozadevna postava se je v enem dnevu sprejela od narodnega sobranja in še isti dan je bila od kneza potrjena.

sl **Delniška družba »Škola in znanje«**. — Pod tem naslovom se je v Moskvi ustanovilo in to z glavnico 1.000.000 rubljev društvo, ki ima namen izdajati najboljši učne knjige in učna sredstva. Društvo bode ustanavljalo muzeje učnih knjig in sredstev in prirejalo v to svrhu potrebne razstave. Razven tega bode napravljalo in trgovalo z zdravstveno šolsko opravo za vse vrste šol.

sl **Smrtnost otrok na Ruskem**. Kakor neki ruski list poroča, umira vsako leto na Ruskem vsled nevednosti, nemarnosti in revščine starišev — 2.100.000 do enega leta starih otrok. Grozno število! 2.100.000 malih mučnikov in to samo v 50 gubernijah evropske Rusije. Koliko jih umira v azijski Rusiji, o tem ni nobenih statističnih podatkov. V Pskovski guberniji torej ne daleč od ruskega središča umira na leto od 1000 dečkov pod eno leto starih 830, medtem ko na Norveškem jih umira od 1000 samo 95. Zoper smrtnost otrok na Ruskem se sicer bori v to svrhu posebej ustanovljeno društvo, toda nima dovolj gmotnih sredstev. Ni torej čuda, ako »S. P. V.« pišejo: »Rossija — uže nakanune vymiranja.«

sl **Narodnostni kongres na Dunaju**. Ogrske nemažarske narodnosti nameravajo prirediti na Dunaju velik kongres, na katerem se bode protestiralo proti mažarskim nasilnostim in proti dualizmu.

Književnost in umetnost.

* **Catalogus Cleri 1907** za ljubljansko škofijo izkazuje 17 kanonikatov, 294 župnij, 231 kapelanskih mest in 20 samostojnih kapelanij; praznih mest je 121. — Vseh cerkv v škofiji je 1332, od teh 10 redovnih, kapel pa je 225. — Duhovnikov šteje škofija 550, od katerih jih živi 16 izven škofije; redovnikov je 259 in sicer: cisterzijanov 28, kartuzijanov 59, frančiškanov 93, kapucinov 14, usmiljenih bratov 16, jezuitov 11, lazaristov 19, redovnikov nemškega viteškega reda 11, salezijancev 8. Redovnic je 538 in sicer: uršulink 185, karmeličank 16, usmiljenk 268, šolskih sester 61, križark 8. — Po veroizpovedanju ima škofija največ katoličanov; po sodniškem okraju metliškem in kostanjeviškem prebiva nekaj unijatov, po černomaljskem nekaj pravoslavnikov; okrog 600 je v škofiji protestantov in židov.

* **Jos. Stritar**, analiza njegovega življenja in delovanja. Spisal dr. Jos. Tomišek. Samozaložba. Cena 1 K. Prodaja L. Schwentner.

* **Tartarin od Tarascona**, spisal Alphonse Daudet, prevl Josip Hacin. Ta 174 strani obsežna knjiga je izšla v založbi A. Gabrščka v Gorici. Cena 1 K 40 vin., po pošti 10 vin. več.

Koroške novice.

k **St. Ilj**. Na Svečnico popoldne je priredilo tukajšnje pevsko in izobraževalno društvo »Slavček« javen ljudski shod v prostorih Lederhasove gostilne v St. Ilju. Shod je bil precej dobro obiskan. Na sporedu so bili trije govori in dve igri. Prav izborno so igrala naša dekleta igro »Sveta Cita«. Zlasti hvalevredno je to, da so se igralke svoje vloge jako dobro naučile, besede jasno in razločno izgovarjale in s primernim kretanjem pokazale, da so pomen in namen raznih razgovorov prav umele. Zato je igra zborovalcem zelo ugajala. Druga, »Krmár pri zvitem rogu«, uprizorjena od vrlih naših slovenskih fantov, ustvarjena je bolj za smeh. Tudi tu so vse osebe svoje vloge dobro pogodile. Od prezaupljivega in prepostrežljivega krmarja do prebrisanih postopačev in zvitega brivca — vsi so igrali jako zadovoljivo. Upamo, da se bosta naša dva igralna zboru pri poznejših igrah še bolj izpopolnila. Kakor so se v igrah uprizorjale razne strani človeškega življenja, tako so tudi trije govori razpravljali o različnih tvarinah na korist slovenskega ljudstva. Od vseh z živio-klici pozdravljen kazal je prvi govornik v krepkih in slikovitih besedah nepopisno ostudnost in neznačajnost nemčurstva. Dokler sekira (tujec) sama seka na deblu našega naroda, se nam ni bati pogina, a ko ji začne pomagati tudi toporišče (nemčurji — odpadniki), je nevarnost za naš obstoj velika. Zato pravi govornik: Proč z nemčurstvom, proč s šolo-pnemčevalnico, zahtevajmo Slovenci tudi pri c. kr. uradih svoje pravice. Zato je potreba, da se iz spanja zbudimo in beremo le slovenske knjige in časopise. Slovenska mladina, zlasti ti se vzdrami! Velezanimiv je bil tudi drugi govor, in to zato, ker je nastopil z njim pred javnostjo sin preprostih kmečkih starišev po domače Žučev Miha, ki je obenem tudi tajnik društva. V velikih potezah je naslikal zborovalcem zgodovino slovenskega naroda od njegovega naseljenja v teh krajih do današnjih dni. Strahoviti

boji s Turki, tlačenstvo od strani nemških grofov in vsi drugi nasprotniki slovenskega naroda ga niso mogli uničiti, to je bilo jedro govora. Po drugi igri sledil je zadnji govor, ki se je oziral bolj na praktično stran človeškega življenja in je na kratko označil vse najvažnejše potrebe človeške in denarne stroške, katere naj gospodar vedno in redno zapljuje in vodi tako domače knjigovodstvo. Pohvalo zaslužijo tudi naši pevci, ki so začetkom shoda zapeli »Pozdrav« in na koncu lepi pesmi »Triglav moj dom« in »Lahko noč«, nakar se je shod zaključil. — Slovenci v št. iljski župniji, združimo se! Z vztrajnim delom naprej do popolnega narodnega, verskega in sploh kulturnega prebujanja!

k Aretacija v Borovljah. »Miru« pišejo: Dne 18. m. m. so aretovali tukaj nekega Johanna Novaka, sina posestnika tukaj v Borovljah, uskoka slovenskega naroda in izdajico materinega jezika. Je pač res, če je jabolko zrelo, pade z drevesa. Delo je smrdelo temu »hajdučku«. Ker mu je primanjkovalo denarja, si je vedel pomagati in je blaginiku pri puškarski zadrugi odtegnil precejšnjo doto v denarju, da se je lahko zabaval in posedal ob delavnih dneh po gostilnah, saj je njegov ljubi očka večkrat rekel svojemu sinčku: »Honzoj, In ko ga je policija preiskala, našla je pri njem vizitnice z napisom: »Johann Novak, Reserve-Lieutenant, Ferlach.« To je pa imenitno, rezervni častnik, pa še toliko ne zna, da bi si mogel kruh prislužiti! No, mu bo pa zdaj boljše šlo v špekamir, ko mu ne bo treba delati.

k Veliki Celovec. Občinski svet je sprejel osnovo, katero je izdelal občinski svetnik Achatz glede na pripojenje sosednih občin Celovcu. O tem bo še odločeval koroški deželni zbor.

k Čudna rešitev. Ko je pretečeno sredo jutranji poštni vlak zapustil postajo Tešnje ob Vrbskem jezeru, se je dozdevalo vlakovodju Mühleggerju, da sliši klicanje na pomoč. Meneč, da je skoraj gotovo kdo povozen, je dal znamenje za ustavit. Ko se je pa hotel prepričati o dozdevni nesreči, pa zapazi neko žensko na jezeru, kateri se je led udril in si ni mogla pomagati iz zagate, ker je skoraj do vratu stala v vodi in je bila že v skrajni smrtni nevarnosti. Vlakovodja je takoj potrebnou ukrenil, da so žensko z lastno nevarnostjo iz vode potegnili. Ko bi vlakovodja klicanja ne slišal, bi ženska gotovo izginila pod led. Ženska je bila neka 30letna okoličanka, katertu si je mislila pot proti jezeru okrajšati, pri tem si ji je pa led udril.

k Vpeljava vožnih listkov za izletnike na Koroškem. Začeti s 15. februarjem t. l. se bodo dobivali vožni listki za izlete pri osebnih blaginikah sledečih postaj: Celovec glavni kolodvor, Beljak in Pod Rožčico. Cene so določene za progo: 1. Beljak-Vrba ob i.-Celovec, Pod Rožčica-Beljak ali pa obratno; 2. Celovec-Vrba-Beljak - Pod Rožčico - Celovec ali pa obratno; 3. Pod Rožčica-Beljak-Vrba-Celovec-Pod Rožčica ali pa obratno. Za navedene proge bode veljala vožnja v 1. razredu 10 K 30 vin., v 2. razredu 6 K 70 vin. in v tretjem razredu 4 K. Vožni listki bodo veljavni osem dni. S temi listki se lahko vožnja pretrga v Celovcu in Beljaku, poljubno v teku osmih dni, razun tega pa še po enkrat na kaki postaji državne in Južne železnice s pogojem, da se vožnja še isti dan ali pa vsaj drugi dan zjutraj nadaljuje. Dva otroka, stara od 4 do 10 let se lahko peljeta na en vožni listek; en sam otrok te starosti pa ne uživa nobenih ugodnosti. Vpeljavo imenovanih listkov za izlete je oskrbela deželna zveza za promet tujcev na Koroškem.

k Nova železnica. Trg Greffen se poteguje za železnico, ki bi šla iz Eibiswalda, Št. Ožboda, Spod. Dravograda, Št. Pavla do Celovca.

Štajerske novice.

š Župnik Martin Gaberc umrl. Iz Slovenske Bistrice smo danes dopoludne dobili brzojavko: Župnik Martin Gaberc je danes tukaj umrl. Pogreb bo v petek ob 10. uri dopoludne. N. v. m. p.!

š Celje. (Celjska »Domovina« o »klerikalizmu«). Odkar »je zapihal jug« (naslov Spindlerjevih pesmi) ter napovedal boi klerikalizmu rekoč: »z vero proč iz javnosti v peč«, so začeli tudi Štajerci bolj govoriti o klerikalizmu. »Domovina« je prevzela celo častno nalogo, da akademično razpravlja o »klerikalizmu«. Seveda ima še zmedene pojme o tem strašilu. Tako enkrat pravi, da je klerikalizem naziranje o svetu in življenju, drugičkrat zopet, da so klerikalci v političnih rečeh več ali manj odvisni od Rima itd. Prave opredelbe klerikalizma torej »Domovina« še nima. Popolnoma neznane so ji tudi resolucije vseslovenskih katoliških shodov, v katerih se izraža pokorščina cerkveni avtoriteti v vseh verskih in nraavnih stvareh, v drugih pa le v toliko, kolikor so v zvezi z vero ali nraavnostjo. »Domovina« pa si predstavlja neko strašno odvisnost od Rima, kakor da bi na primer katoliški politik moral v Rimu vprašati, kie se naj zida celjska okoliška šola. Takih klerikalcev tudi na Štajerskem ni. Pač pa so katoliški politiki, ki ne privoščijo verske opore samo svoji duši, ampak tudi svojim otrokom ter vsemu slovenskemu ljudstvu v vseh položajih njegovega življenja. Tudi te imenujete klerikalce. Toda ti se ne bodo bali vašega strašila. Brezvesten je slov. politik, ki hoče zatreti versko prepričanje v slovenskem ljudstvu. Izrju mu vero in iztrebil si slovenski narod z zemeljskega površja. Kako so katoliški politiki odvisni od Rima, je pokazala zadnja volitev na Nemskem. Že l. 1887 je nastopil slavni vodja centra, Windhorst, proti volji papeževi. Nedavno je izjavil papež Pij X. sam kolinskemu nadškofu Fischerju, da so

katoličani v čisto političnih stvareh neodvisni od Rima. In zadnja ožja volitev? Dočim se Rim sploh ni vtikal v volitve in sta dva škofa izdala pastirska lista z željo, da se volijo vladni kandidati, so volili po navodilu bavarskega centra katoličani socialnega demokrata. To je po »Domovini« odvisnost od Rima. Upajmo, da se tudi »Domovini« kmalu razjasnijo in razbistrijo pojmi o klerikalizmu!

š Slovenjegradčani vabijo Nemce. Občinski odbor v Slovenjem gradu je sklenil povabiti nemške pevce iz Gradea. Domači nemčurji so že vso korajžo izgubili, zato pa bi jih naj hajlanje teh pevcev zopet malo zbudilo in poživilo.

š Nevesto in ženina so natepli štirje fantje v Škokah pri Mariboru na potu v cerkev. Po poroki so šli vsi štirje na gostijo, kjer so jim morali dati jesti in piti. Proti polnoči pa so začeli znova nabijati goste ter so jih več ranili z noži. Potrli so vso posodo in kozarce in ukradli mnogo mesa. Slednjič se je posrečilo gostom vreči suroveže na cesto. Zunaj so še potem dve uri oblegali hišo in pri tem zdrobili vse šipe. V terek so prepeljali te štiri razgrajace orožniki v Maribor.

š Požar na slovenjebistriškem kolodvoru. Dodatno k temu se nam poroča, da je zgorelo popolnoma kolodvorsko poslopje. Ostale so samo štiri gole stene. Postajevodji Dobovšek, ki je bil s svojo soprogo in otroci na obisku v Št. Juriju ob Juž. žel., je zgorelo vse, tudi uniforma, tako, da dela sedaj službo v civilu. Ker ni bil zavarovan, trpi precejšnjo škodo. Gašenje je bilo zelo otežkočeno vsled mraza, ker je voda sproti v ceveli zmrznila. Med gašenjem so naenkrat pogrešili drugega uradnika g. Prihova. Spomnili so se, da spi v svoji sobi v prvem nadstropju. Pristavili so k oknu lestvo ter strli šipe. S tem so zbudili uradnika, ki je še vedno trdo spal, ne vedoč v kaki nevarnosti je bil. Nekaj minut pozneje se je udrla njegova soba.

š Napad na inšpektorja Schmuka v Gradcu je izvršil kočijaž norišnice v Feldhofu Friderik Faber, ki pa taji to dejanje. Bržkone ni pri pravi pameti. Norišnica je imela torej norega kočijaža. Faber je še isti dan izvršil enak napad na usmiljeno sestro v zavodu.

š Imenovanje. Za kancista je imenovan računski podčastnik 47. pešpolka Anton Brandl.

š Gospodarskemu izobraževalnemu društvu v urbergu pri Ptuj je poslala več knjig slavna »Slovenska Matica« v Ljubljani, družba sv. Mohorja v Celovcu in g. Zmrzlikar. c. kr. poštar v Vurbergu. Vsem se društvo za podarjene knjige najtopleje zahvaljuje. Za odbor: Franc Krepek, predsednik.

š Za Brežice se iščejo obrtniki: kolar urar, steklar, kovač. Pričakovati imajo dober zaslužek. Prosimo za ponatis!

Zahtevajte zastonj

In franko moj veliki, bogato ilustriran glavni cenik z nad 1000 slikami vseh vrst nikelnastih, srebrnih in zlatih ur z znamko Roskopf, Hahn, Omega, Schaffhausen, Glasbille kakor tudi vseh vrst solidnih zlatih in srebrnih po izvršnih tovarniških cenah.

Nikel, remont, ura . . . . . K 3.-
sist. Roskopf patent ura 4.-
črna jela, rem. ura 4.-
izvir. Roskopf pat. ura 5.-
Goldin rem. ura »Luna« kolese . 7-50
srebr. . . . . »Gloria« 7-50
» . . . . . »dvojni plašč« . 11-50
» . . . . . oklep. verižica z rindico . 2-50
na pero in karab., 15 gr. teška . 9-50
raska Tula nikel. ura s sidro z »Luna« kolese . 9-50
ura s kokavico K 3-50, budilka K 2-90, kuhinjska ura K 3-
švarcvaldska ura K 2-80.

Za vrako oro šlešno plameno jamstvo!
Nikah risikal Zameza dovoljena, ali denar nazaj!
Prva tovarna za urc **Hanns Konrad** v Mostu
1789 (Brux) št. 654, Češko. 100-50

Prodaja na debelo in drobno.

Firnež
le iz kranjskega lanenega olja
1619 100-86 prodaja

Adolf Hauptmann
v Ljubljani
prva kranjska tovarna oljnatih barv
firnežev, lakov in steklarskega klesja. Največja zaloga
karbolineja in gipsa.

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg šte. 28.

Dobi se tudi kraj po životni meri.

20 104-8

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka

priporoča uradniškim rodbinam

JOSIP VIDMAR

v Ljubljani

Pred škofijo šte. 19. — Stari trg šte. 4.
Prešernove ulice šte. 4. 163 52-4

Popravila točno in ceno.

Največje odlikovanje na mednar. razstavi v Milano 1906
(avstr. razsodišče.)

2745 1b Sestra
HILDEGARDA ROHRMANN
samostan uršulink na Dunaju-Währing, izreka najtoplejšo zahvalo, ker je bila ozdravljena hude želodčne bolezni z uporabo **želodčne tinkture** (tudi odvajalno) lekarja **Piccolija v Ljubljani.**

1 steklenica 20 vin. K 2-70
12 steklenic z zavij. K 5-12
24 " " " " " 5-12
70 " " " " " 14-
(poštni zavoj).

Zaupanja naročila izvrši najtočneje lekar **PICCOLI** v Ljubljani, Dunajska cesta.

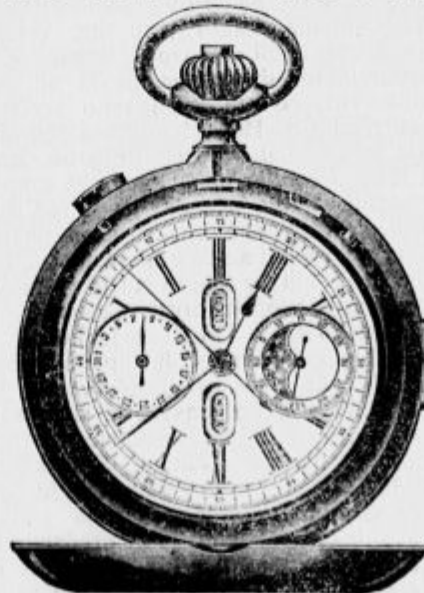
Osební kredit za uradnike, častnike, učitelje itd. Samostojni konzorciji Uradniškega društva za hranilne vloge in predjume dovoljujejo posojila na osebni kredit pod najzmernejšimi pogoji tudi proti dolgoletnim odplačilom. Posredovalec se izklujeval. Naslove konzorcijev naznani brezplačno osrednje vodstvo Uradniškega društva na Dunaju, Wipplingerstrasse 25. 720 39-39

Hiša na prodaj!

Iz proste roke, pod zelo ugodnimi pogoji, obstoječa in **3 sob, kleti, kuhinje, sušilnice** za meso, veliko šupo, prostoren zasajen vrt z zemljiščem. Ves svet meri približno 780 kvadratnih sežnjev. Cena 8000 K. Natančnejša pojasnila daje **Ludovik Kotnik**, Opekarska cesta št. 36, v Ljubljani. 2-61-11

FR. ČUDEN,

urur in trgovec v Ljubljani. Samo nasproti frančiškanske cerkve.

Častiti 99. ženini in neveste!

Največja in najbogatejša zaloga tepih **zakonskih prstanov, uhanov s krasnimi briljanti itd.**

Lepe stenske ure in budilke, jako lepe in nove oblike.

Največja izbira **namizne opreme, nastavkov** itd. vpravem srebru in China-srebru. Vse **po najnižjih cenah** in najlepši obliki.

Na zahtevo veliki cenik s koledarjem in posebej še cenik za China-srebro tudi po pošti franko in zastonj.

Zlata 14 kar. anker rem. ura, bje četrtinke in ure **gld. 75.**

Ista s trojnim zlatim pokrovom **gld. 95.**

Sliki enaka 80 g v zlatu težka, s tremi močnimi pokrovi, bje minute, četrtinke in ure, kaže mesece, tedne, dni in luno **gld. 230.**

Vabi in se priporoča za obilni obisk 131-8

Fr. Čuden,

urur in trgovec na drobno in debelo v Ljubljani
samo nasproti frančiškanske cerkve.

Borzna poročila.

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 12 februarja 1907

založbeni papirji.	Denar	Blago
majeva renta	99 15	99 35
srebrna renta	100 25	100 45
avstrijska kronska renta	99 15	99 35
slata renta	117 25	117 45
ogrška kronska	98 75	98 95
slata	114 15	114 35
posojilo dežele Kranjske	99 35	100 80
posojila mesta Spjlet	133	13 65
Zader	98 90	100 85
bosn.-herc. žel. pos. 190	99 80	100 80
češka deš. banka k. o.	99 80	99 70
š. o.	100 35	99 60
zast. pisma gal. d. hip. b.	100 30	101 25
pošt. kom. k. o. s 10% pr	106 —	107 —
zast. pisma innerst. hr.	100 —	101 —
ogr. cen. deš. hr	100 —	100 25
hip. banke	100 —	100 20
obl. ogr. lokalnih žel d dr	100 —	101
obl. češke ind. banke	100 25	101 15
prior. Trst-Poreč lok	99 90	
prior dol. žel.	99 90	
juš. žel. kup. 1/2%	314 75	316 75
avstr. pos. za žel. p. o	100 65	101 65

greške od l. 1860 1/2	155 40	157 40
1864	266 60	268 60
tizske	151 50	153 50
sem. kreditne I emisije	273 —	283 —
II	283 25	29 25
ogr. hip. banke	751	261 —
srbske 4 fra. 100	107 —	109 —
turške	68 90	16 90
šasilika	2-50	24 50
čreditne	45- —	18 —
inomoške	80 —	90 —
Krakovske	93	19
Ljubljanske	5	3 —
Avstr. rud. križa	47	49 —
Ogr.	28 25	30 25
Rudolfove	56	60
Selchurške	83	90 —
Dunajske kom.	497 25	507 25

uzne telesnice	166 25	167 25
Državne telesnice	18 50	18 50
Avstr. ogrske bančne delnice	762	772 —
Avstr. kreditne banke	688 25	69 25
Ogrske	834 —	835 —
živnostenske	24 50	24 50
Premogokop v Mostu (Brux)	768 —	764 —
Alpinske montan	623 25	624 25
Praške žel. ind. družbe	2647	2647
Rima-Murányi	570 50	571 50
Brbovjske premog. družbe	284 50	287 —
Avstr. orožne tovr. družbe	561 —	565 —
Češke sladkorne družbe	48 —	150 —

C. kr. cekin	1 36	40
20 marka	9 69	19 12
10 marka	23 60	23 68
severainsne	24	1 08
Marke	11 52 1/2	117 72 1/2
Češki bankovci	96 45	95 65
Rublji	2 52 75	2 37 5
Dolarji	4 4	5

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po niski ceni.

Pritlična hišica

v dobrem stanu, pri cesti v Vodmatu, Sp. Šiški ali Trnovem, se takoj **kupi.** 250 2-2

Ponudbe se prosi pod **„Takojenje plačilo 24“** poste restante Ljubljana.